

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ДОКЛАД

по изпълнението на Националната програма за закрила на детето за 2015 г.

София, 2016г.

УВОД:

Съгласно разпоредбата на чл.1, ал.3 от Закона за закрила на детето, в изпълнение на Националната стратегия за детето 2008–2018 година Министерският съвет приема ежегодно Национална програма за закрила на детето (НПЗД), предложена от министъра на труда и социалната политика и председателя на Държавната агенция за закрила на детето. Националната програма регламентира задълженията на всички държавни институции, ангажирани в изпълнението на дейностите за осигуряване и спазване на правата на децата в Република България в съответствие с техния най-добър интерес.

В Националната стратегия за детето 2008–2018 година е заложено изискване за извършване на ежегодни анализи на изпълнението на Националните програми за закрила на детето, както и периодични прегледи по изпълнение на Стратегията.

Настоящият доклад отчита изпълнението на Националната програма за закрила на детето за 2015 г., като предмет на доклада е реализацията на заложените дейности в Програмата по отношение на мерките, предприети от страна на органите по закрила на детето. Водещ принцип в дейността на ДАЗД като специализиран орган, координиращ политиките за детето е, че зачитането и подкрепата на правата на всички деца трябва да вървят паралелно с необходимите действия. Повишаването на благосъстоянието на детето изисква утвърждаване на разбирането и подхода към правата на детето като правомощия и задължения на всички структури, органи и институции, имащи отношение към детето и неговото семейство на местно ниво. Това включва и целенасочена работа във всички основни области – образование, здравеопазване, спорт и свободно време, културни дейности, социални дейности, подкрепа на децата и семействата, обществена среда и сигурност.

Настоящият преглед отчита както дейностите по определените приоритетни цели, така и основните процеси и общата картина в страната, които оказват влияние върху състоянието на децата в България. Докладът е структуриран в девет части, следващи основните приоритетни области на Националната програма за закрила на детето за 2015 г., с поставен акцент върху стартиралите и извършени законодателни промени и реализацията на проектите по Оперативни програми, свързани с изпълнение на Плана за действие по изпълнение на Национална стратегия „Визия за деинституционализацията на децата в Република България”, приета с Решение на Министерския съвет на 24 февруари 2010 г.

Оценката на изпълнението на НПЗД е въз основа на заложените индикатори за постигане на желания ефект от дейностите, изпълнявани по програмата от различните институции, тъй като оценката на политиките в различните сектори е предмет на специализирана тригодишна оценка на реализацията на Националната стратегия за детето 2008–2018 г., за да може да послужи за подобряване на процеса на планиране и изпълнение. Докладът завършва с препоръки за оптимизиране изпълнението на политиките за деца, тъй като реалното и обективно отчитане на постигнатите успехи в провежданата реформа в системата за грижа и закрила на детето, успоредно с осъзнатото и ангажирано признаване на проблемите, е необходимо условие за провеждането на адекватна държавна политика.

Докладът по изпълнението на Националната програма за закрила на детето за 2015 г. е разработен в синхрон с хоризонталните политики за закрила на очертава изпълнението на секторните политики – образование, здравеопазване, правораздаване, социална политика, култура и спорт, с акцент правата на детето, гарантирани както в Закона за закрила на детето, така също и в Конвенцията на ООН за правата на детето. Докладът е структуриран в девет приоритетни области:

- I. НАМАЛЯВАНЕ НА ДЕТСКАТА БЕДНОСТ. СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ДЕЦАТА;
- II. ПОДОБРЯВАНЕ ЗДРАВЕТО НА ДЕЦАТА;
- III. ОСИГУРЯВАНЕ ПРАВОТО НА ДЕТЕТО НА ЖИВОТ И РАЗВИТИЕ В СИГУРНА И БЕЗОПАСНА СРЕДА;
- IV. ОСИГУРЯВАНЕ НА РАВЕН ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНА ПРЕДУЧИЛИЩНА ПОДГОТОВКА И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ;
- V. ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНА, СЪДЕБНА СИСТЕМА, ПРИЯТЕЛ НА ДЕТЕТО
- VI. ПОВИШИВАНЕ ЕФЕКТИВНОСТТА НА МЕРКИТЕ ЗА ЗАЩИТА НА ДЕЦАТА ОТ НАСИЛИЕ, ЗЛОУПОТРЕБА И ДРУГИ ФОРМИ НА ЕКСПЛОАТАЦИЯ;
- VII. НАСЪРЧАВАНЕ НА УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА;
- VIII. СПОРТ, КУЛТУРА И ДЕЙНОСТИ ЗА СВОБОДНОТО ВРЕМЕ;
- IX. МОНИТОРИНГ И ПОДОБРЯВАНЕ НА РАБОТАТА НА СИСТЕМАТА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ I:

НАМАЛЯВАНЕ НА ДЕТСКАТА БЕДНОСТ И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ДЕЦАТА

Оперативна цел: 1.1. Подобряване на политиките в областта на децата и семейството

Дейност 1.1.: Актуализиране на Националната стратегия за детето 2008 – 2018

Отговорни институции: Водещи: ДАЗД

Партниращи институции: МТСП, МЗ, МОН, МП, МВР, МК, ММС, ДАБ, АСП, НПО, УНИЦЕФ, общини.

Описание на постигнатото:

Основна дейност в работата на Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД) през 2015 г. бе актуализирането на основния политически и стратегически документ – Националната стратегия за детето (НСД) 2008 – 2018 г., чието привеждане в оперативна форма се осъществява чрез разработване, приемане и отчитане на ежегодната Национална програма за закрила на детето.

Със заповед № РД06-9/27.04.2015 г. Председателя на ДАЗД сформира междуинституционална работна група, чийто основен ангажимент е актуализирането на стратегията, с оглед синхронизирането ѝ с водещи национални и европейски стратегически документи в областта на политиките за детето и семейството и с оценката на изпълнението ѝ за първия тригодишен период /2008 – 2010 г./. Представители от институциите и организациите подготвиха подробна информация, която в последствие послужи за изготвяне на анализ на изпълнението на стратегията и предизвикателствата за периода 2008-2014 г., който да послужи за актуализирането на

Стратегията. Документът беше представен и обсъден на заседание на Националния съвет за закрила детето.

Резултатите от анализа на изпълнението на националните програми показват, че в национален мащаб ежегодните национални програми за закрила на детето следват заложените мерки в НСД. Всяка година предвидените дейности и мерки се изпълняват и следват основната цел – осигуряване на условия за ефективно упражняване на правата и подобряване качеството на живот на децата като условие за свободното и пълноценното им личностно развитие. Въпреки постигнатото обаче, направените изводи сочат, че всички предприети мерки само частично допринасят за качествената промяна в живота на децата и гарантирането на правата им. Последните години от изпълнението на стратегията бяха повлияни от редица външни фактори като световната финансова криза и засиления бежански поток, обстоятелства, които намериха отражение и в живота на българските деца. Налице са и вътрешни фактори като липса на достатъчно съгласуваност между отделните секторни политики и по-конкретно – липсата на достатъчно съвместни действия между органите по закрила на детето както по хоризонтала, така и по вертикала.

През изминалия период се обособиха групи деца, които не попадат в категорията „деца в риск“ по смисъла на Закона за закрила на детето (ЗЗД), но въпреки това се нуждаят от помощ и подкрепа. Такива групи са: децата на трудовите мигранти; деца, чиито родители злоупотребяват с алкохол и наркотични вещества; деца, чиито родители са в остър конфликт помежду си; случаи с деца, в които има международен елемент и други. Характерното за тези групи е, че за тях няма предвидени и разписани достатъчно мерки в НСД 2008–2018 г., които да гарантират техните права. Националната стратегия за детето е основен документ, който по презумпция гарантира правата на всички деца в България. Прочитът ѝ обаче показва, че тя е съсредоточена само върху закрилата на децата, които са деца в риск по смисъла на ЗЗД и не предвижда никакви действия за деца извън нормативно определените групи, при все че има и други уязвими деца.

Освен това към момента стратегията е реактивна – т.е. насочена е към действие постфактум, след възникване на проблемна ситуация. В тази връзка е необходима промяна на системата от такава, която закриля детето, към система, която поставя основен акцент върху детето и неговото семейство. Парадигма, която следва да е насочена към превенция, а не към реакция. Примерен модел на центрирана към детето система бе разработен от Държавна агенция за закрила на детето по проект „Управление на промяната чрез опит и знания“. Този нов модел е описан в документ, наречен „Стратегически управленски план за интегрирани услуги“.

Постигнати резултати: През изминалата година е извършена подготовката за актуализирането на Националната стратегия, като за целта е подготвен анализ на постигнатите резултати в последните 3 години, проведени са консултации с институциите и организациите с оглед създаване на съвременен стратегически документ, в който да се предвидят мерки за децата, търсещи закрила на територията на нашата страна, както и децата в конфликт със закона. Разработването на документа ще се осъществи през 2016 г.

Оперативна цел 1.2.: Изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“

Дейност 1.2.1.: Предприемане и изпълнение на мерки за закрила по реда на ЗЗД спрямо деца, настанени в специализирани институции

Отговорни институции: Водещи: АСП;

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Брой успешни случаи по превенция на изоставянето – 3 054.

Брой успешни случаи по реинтеграция в биологичното семейство – 1 116.

Брой деца, настанени в семейството на роднини и близки – от началото на 2015 г. до 31.12.2015 г – 995 деца. Общият брой деца, които се отглеждат в семейства на роднини и близки към 30.12.2015 г. е 6 402.

Брой деца, настанени в приемно семейство – за периода януари – декември 2015 г. са настанени 1 258 деца. Общият брой на децата, настанени в приемни семейства и пребиваващи в семействата към 31.12.2015 г. е 2 323 (от тях 94 деца, настанени в доброволни приемни семейства и 2 229 в професионални приемни семейства).

Брой утвърдени приемни семейства – от началото на 2015 г. до 31.12.2015 г. са утвърдени 312 приемни семейства, от които 9 доброволни и 303 професионални.

Брой осиновени деца – от началото на 2015 г. до месец декември 2015 г. вкл. общият брой национално осиновени деца при условията на пълно осиновяване е 626 деца (от тях 617 здрави деца и 9 деца с увреждане)

Дейност 1.2.2.: Оказване на финансова подкрепа на деца и семейства в риск по реда на ЗЗД (помощи за превенция и реинтеграция и помощи при настаняване в семейства на роднини и близки и приемни семейства)

Отговорни институции: Водещи: АСП; Партниращи институции: МТСП

Описание на постигнатото:

Финансовата подкрепа на децата и семействата в риск се предоставя по Програма „Закрила на детето, чрез преход от институционални грижи към алтернативни грижи в семейна среда“. Финансовата подкрепа е част от работата по превенция на изоставянето, реинтеграция, настаняване на деца в семейства на роднини и близки и средства за услугата приемна грижа. За периода **януари – декември 2015 г.** е оказана финансова подкрепа за 5 351 средно месечен брой случаи.

Дейност 1.2.3.: Закриване на специализирани институции за деца и разкриване на социални услуги в общността, включително и такива от резидентен тип

Отговорни институции: Водещи: Общини, АСП

Партниращи институции: ДАЗД, МРРБ

Описание на постигнатото:

Съгласно Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в България“ процесът на деинституционализация на грижата за деца обхваща период от 15 години.

През 2015 г. са закрити 11 ДМСГД – в това число и планираните 8 пилотни дома: ДМСГД – Габрово, ДМСГД – Монтана, ДМСГД – Пазарджик, ДМСГД – Пловдив, ДМСГД – Русе, ДМСГД – Перник, ДМСГД – Търговище, ДМСГД – Св. Параскева – гр. София, ДМСГД – Ветрен, ДМСГД – Разград и ДМСГД – Шумен. Оборудването и обзавеждането е доставено и монтирано.

В рамките на проект „ПОСОКА: Семейство“ са разкрити 43 услуги – от изградените 44: 8 Центъра за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи, 8 Центъра „Майчино и

детско здраве“, 8 Дневни центъра за деца с увреждания, 6 Семейно-консултативни центъра, 3 Центъра за приемна грижа и осиновяване, 5 Центъра за ранна интервенция, 3 Центъра за психично здраве и 3 звена „Майка и бебе“. С направените промени в Закона за здравето през 2015 г., е дадена обща регламентация на интегрираните здравно-социални услуги в чл. 125б в Закона за здравето.

Осигурена е устойчивост с финансиране като държавно-делегирани дейности на значителен брой услуги, преобладаващата част, от които са създадени в изпълнение на Компонент 2 на Операция „Да не изоставяме нито едно дете“.

През 2015 г. са закрити общо 38 специализирани институции за деца, от които 21 Дома за деца с увреждания и 17 Дома за деца, лишени от родителска грижа. Закриването на 7 от специализираните институции е в сила от 01.01.2016 г. От последния Дом за деца с увреждания, с. Илаков рът, общ. Елена са изведени всички деца и младежи и дома е закрит, считано от 01.02.2016 г.

През отчетната 2015 г. са открити 148 нови социални услуги за деца, с общ капацитет 2 127 места, в т.ч. 139 социални услуги от резидентен тип, както следва:

- 5 Центъра за обществена подкрепа, с общ капацитет 130 места;
- 3 Центрове за социална рехабилитация и интеграция, с общ капацитет 90 места;
- 1 Център за работа с деца на улицата, с капацитет 30 места;
- 135 Центъра за настаняване от семеен тип за деца/младежи, с общ капацитет 1 847 места;
- 3 Преходни жилища, с общ капацитет 24 места;
- 1 Кризисен център за деца, с капацитет 6 места.

За сравнение, през 2014 г. закритите специализирани институции за деца са 8, а откритите нови социални услуги в общността за деца са 33.

Дейност 1.2.4.: Закриване на домове за медико-социални грижи за деца и разкриване на иновативни интегрирани здравно-социални услуги за деца

Отговорни институции:

Водещи: МЗ, МТСП, АСП

Партниращи институции: Общини, МРРБ

Описание на постигнатото:

През 2015 г. по предложение на МТСП бяха инициирани промени в Закона за здравето за регламентиране на интегрираните здравно – социални услуги, които през м. Септември 2015г. бяха приети от Народното събрание.

С оглед обезпечаване на грижата за децата с потребност от постоянни медицински грижи, настанени в осемте пилотни Домове за медико – социални грижи за деца по проект „ПОСОКА: Семейство“ през месец август 2015г. бяха приети промени в Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане. Тези промени регламентираха настаняването на деца с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи в социалната услуга Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания. Чрез промените на пилотните осем общини бе предоставена възможност да се предприемат съответните действия по компетентност за бъдещото разкриване на изградените общо девет центъра за резидентна грижа като делегирани от държавата дейности. С оглед на поетия от държавата ангажимент за обезпечаване на финансирането на деветте центъра с общ капацитет от 72места, с Решение №859 от

03.11.2015г. на Министерски съвет бе осигурено и тяхното финансиране като делегирани от държавата дейности със стандарт в размер на 14 000лв. за едно място, за една година. По този начин държавата не само осигури правната регламентация, но и гарантира практическото осигуряване на специализираната резидентна грижа за децата в тежко здравословно състояние.

В рамките на стартиралата през м. декември 2015г. процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M9OP001-2. 004 „Услуги за ранно детско развитие“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ (ОП РЧР) 2014 – 2020г., за осемте пилотни общини по проект „ПОСОКА: Семейство“, бенефициенти и по Проекта за социално включване (ПСВ) на МТСП, бе допуснато да се предоставят интегрираните услуги за ранно детско развитие по ПСВ и в сградите на бившите 8 пилотни ДМСГД, в които са извършени строително – монтажни/ ремонтни дейности и е доставено оборудване/обзавеждане по проект „Преструктуриране на домовете за медико – социални грижи за деца от 0-3г.“, финансиран по Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007 – 2013г.

През отчетната година Агенцията за социално подпомагане е разгледала всички предложения от регионалните си структури, относно откриване на иновативни интегрирани услуги за деинституционализация и превенция на изоставянето на деца от 0 до 3-годишна възраст в преструктурираните Домове за медико-социални грижи за деца (ДМСГД) и възможностите за осигуряване на устойчивост на тези услуги, които да продължат да функционират като делегирани от държавата дейности.

Специализираната резидентна услуга е регламентирана в чл. 41а на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП), с промяна в нормативната уредба и АСП осигури нейната устойчивост от 01.01.2016 г. Издадени са индивидуални административни актове на ИД на АСП за откриване на 8 от планираните девет центрове за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания, с потребност от постоянни медицински грижи /с изключение на услугата в общ. Пазарджик/, с което е осигурено финансирането им като държавно-делегирана дейност. Общият капацитет на откритите, считано от 01.01.2016 г. центрове е 64 места.

Оперативна цел 1.3. Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище

Дейност 1.3.1.: Разпространение на Стратегическия план за управление на интегрирани услуги

Отговорни институции:

Водещи: ДАЗД

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

За популяризиране сред широк кръг заинтересовани страни на Стратегическият план за интегрирани услуги, бе организирана двудневна международна кръгла маса на тема „Партньорство за развитие на интегрираните услуги в България – възможности и реалности“. Кръглата маса се състоя на 7-ми и 8-ми април 2015 г. в хотел „Света София“ в гр. София. Събитието бе открито от г-жа Ева Жечева, председател на ДАЗД и присъстваха 64 експерти от България. Бяха поканени представители на целевата група както местно, така и на национално ниво. От страна на НИКО присъстваха 6 експерти, които представиха добри практики в областите „Посрещане на нуждите на деца с

увреждания”, „Участие на общността в подкрепата на уязвими семейства”, „Ролята на образованието в подкрепата на уязвимите семейства”, „Закрилата на детето и ролята на институциите при работата със семейства” и „Гласът на детето”. Бернадет Макнали представи изследването на процеса на деинституционализация във Великобритания с акцент върху Северна Ирландия. Лилия Мирева представи подготовения Стратегически управленски план за интегрирани услуги, а Ружа Маринова – предложенията за законодателно промени, извлечени от докладите от учебните посещения в Белфаст – Северна Ирландия.

Стратегическият план бе разпространен до всички областни управители, тъй като 2015 бе годината за подготовката на регионалните социални стратегии и по този начин ДАЗД искаше да подкрепи регионалните администрации.

Оперативна цел 1.4.: Подкрепа за родители, които сами отглеждат децата си и за семействата с деца до 3 год. възраст

Дейност 1.4.1.: Насърчаване на работодателите да наемат на работа безработни лица – самотни родители (осиновители) и/или майки (осиновителки) с деца до 3-годишна възраст (чл. 53 от Закона за насърчаване на заетостта); Периодът на субсидиране е не повече от 6 месеца

Отговорни институции: Водещи: МТСП, АЗ

Партниращи институции: работодатели

Описание на постигнатото:

По данни на Агенцията по заетостта към 31.12.2015г. по условията на мярката на работа са постъпили 80 лица от целевата група. Изразходваните средства от държавния бюджет са в размер на 152 381лв.

Дейност 1.4.2.: Насърчаване на работодателите да наемат на работа безработни майки (осиновителки) с деца от 3 до 5-годишна възраст (чл.53а от Закона за насърчаване на заетостта); Периодът на субсидиране е не повече от 6 месеца

Отговорни институции:

Водещи: МТСП, АЗ

Партниращи институции: Работодатели

Описание на постигнатото:

По данни на Агенцията по заетостта към 31.12.2015г. по условията на мярката на работа са постъпили 96 лица от целевата група. Изразходваните средства от държавния бюджет са в размер на 186 943лв.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ II. ПОДОБРЯВАНЕ ЗДРАВЕТО НА ДЕЦАТА

Оперативна цел 2.1.: Подобряване на майчиното и детското здраве

Дейност 2.1.1.: Разработване на нормативни промени за разширяване на обхвата на дейностите по майчино и детско здраве в основния пакет здравни дейности, заплащани от НЗОК в извънболничната и болнична помощ.

Отговорни институции: Водещи: МЗ

Партниращи институции: НЗОК

Описание на постигнатото:

В рамките на утвърдения бюджет на Министерство на здравеопазването, бе приет пакет нормативни промени, с които е определен пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса (Наредба 11 от 9 декември 2015 г.) и Наредба за изменение и допълнение на Наредба 39 за профилактичните прегледи и диспансеризацията.

Дейност 2.1.2.: Приемане на нормативен регламент за създаване на иновативен тип лечебно заведение, което да осигурява комплексно медицинско обслужване на деца с увреждания и подкрепа на техните семейства, както и да подпомага взаимодействието и координацията между отделните структури, осигуряващи грижи за деца.

Отговорни институции: Водещи: МЗ

Партниращи институции: МТСП, АСП, БЛС, пациентски организации, НПО-сектор

Описание на постигнатото:

С промените направени в Закона за лечебните заведения се регламентира създаването на Център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания. Предвижда се центърът да осъществява дейности, насочени към подкрепа на семействата на деца с увреждания по отношение на ранна и последваща диагностика, изготвяне план за лечение и проследяване състоянието на детето. При желание на родителите, ще им бъде осигурен престой в центъра съвместно с детето. В центъра ще се осигурява продължително лечение и подходяща медицинска и психосоциална рехабилитация, без да се допуска институционализиране на грижите за деца. Предвижда се семейството да бъде включено като активен участник в грижите и рехабилитацията на детето си, чрез съответни обучения в центъра. С разкриването на този иновативен тип лечебно заведение ще се осигури нужната подкрепа на семействата в рамките на здравната система, като част от превенцията на изоставяне на малки деца и деца с увреждания в институция.

Дейност 2.1.3.: Статистическо проучване и анализ на показателите за детско здраве в отделните области на страната, а също така и между селата и градовете

Отговорни институции: Водещи: НЦОЗА

Партниращи институции: МЗ, общини

Описание на постигнатото:

Изпълнението на дейностите преминава през следните етапи:

1. Предварителен подбор на показатели за здравното състояние на децата по различни признаци в териториален аспект и на национално ниво;
2. Извличане на абсолютни данни от наличните източници за здравното състояние на децата по различни признаци в териториален аспект и на национално ниво и на абсолютни данни в същите разрези, необходими за изчисляване на показатели за здравното състояние на децата за 2012г., 2013г. и 2014г.;

3. Изчисляване на интензивни показатели за здравното състояние на децата по различни признаци в териториален аспект и на национално ниво за 2012г., 2013г. и 2014г.;
4. Анализ на показатели за здравното състояние на децата.
В периода м. октомври 2015г. – м. ноември 2015г. бяха изпълнени дейности по:
- Т.1 Селектиране на необходимите показатели, измерители на здравното състояние на децата, с възможност в хода на работа да бъдат добавени, разширени или игнорирани някои от тях, в съответствие с целите на Анализа на здравното състояние на децата.
- Т.2 Изработване на част от предвидените таблици с абсолютни демографски и здравни данни, отнасящи се до населението на възраст от 0 до 14 год. и на възраст до 1 година по местоживееене, области и за страната – всичко 24 таблици. Изготвени са също и 10 резултативни таблици, с комбинация от данни по отделни признаци за 2012г., 2013г. и 2014г .
- Т.3. Изработени са част от таблиците със структурни и интензивни показатели за здравното и демографско състояние на децата на възраст от 0 до 14 год. и на възраст до 1 година по местоживееене, области и за страната – всичко 18 таблици за 2012г., 2013г. и 2014г.
- Т.4. Не е направен Анализ на показателите за здравето на децата, поради факта, че не са окончателно завършени дейностите по т.2 и т.3.

Дейност 2.1.4.: Въвеждане на слухов скрининг за новородени с цел ранно откриване и навременна интервенция при увреждане на слуха

Отговорни институции: Водещи: ЛЗ, МЗ

Партниращи институции: Научни дружества

Описание на постигнатото:

В изпълнение на заложените дейности в Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2014-2020 г., бе въведен масов универсален неонатален слухов скрининг, с цел ранно откриване и навременна интервенция при увреждане на слуха у новородените. Бяха сключени договори за финансиране с 103 лечебни заведения, в които има разкрити родилни отделения.

Дейност 2.1.5.: Разработване на алгоритъм за проследяване и рехабилитация при недоносени деца

Отговорни институции: Водещи: СБАЛАГ „Майчин дом“ ЕАД, гр. София

Партниращи институции: МЗ

Описание на постигнатото:

Мярката е изпълнена, предстои утвърждаване на алгоритъма от научното дружество.

Оперативна цел 2.2.: Разширяване достъпа до услуги за майчино и детско здраве

Дейност 2.2.1.: Разработване на модел и апробиране на здравно-консултативни центрове за подобряване на майчиното и детското здраве в ЛЗБП, включително логистична и психологическа подкрепа и организиране на мобилни посещения от медицински специалисти в домашна среда за деца с увреждания, хронични

заболявания, недоносени и др. след оценка на състоянието и установена консултация в дома на детето

Отговорни институции: Водещи: МЗ

Партниращи институции: ЛЗБП

Описание на постигнатото:

Със средства по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2014-2020 г., през 2015 г. бяха разкрити Здравно-консултативни центрове за майчино и детско здраве във всички областни градове, в които лекари и други медицински и немедицински специалисти: логопеди, психолози, социални работници осигуряват консултативни и логистични дейности, свързани с организиране на комплексното медицинско наблюдение на деца, бременни жени с повишен медицински риск или наличие на хронични заболявания и увреждания. В подкрепа на тези центрове и за осигуряване на високоспециализирани консултации за деца с определени заболявания, в рамките на Програмата, в 12 университетски болници бяха разкрити специализирани здравно-консултативни центрове за следните групи заболявания при деца: за деца със захарен диабет, за комплексно медицинско наблюдение на деца с вродени хематологични заболявания, за деца с лицеви малформации, с церебрална парализа, с вродени сърдечни малформации, муковисцидоза, комисия осигуряваща комплексно медицинско наблюдение на недоносени деца, комисия за деца със спинална мускулна атрофия.

Дейност 2.2.2.: Изработване и прилагане на методика за изготвяне на индивидуален „медико-социален план“ за поведение при деца с тежки хронични заболявания като диабет, вродени сърдечни малформации, вродени лицеви малформации, вродени хематологични заболявания, муковисцидоза, недоносени деца, онкологични заболявания, ДЦП

Отговорни институции: Водещи: НЦОЗА

Партниращи институции: БПА, МЗ

Описание на постигнатото:

Статус (нормативна обосновка): Национална програма за подобряване на майчиното и детското здраве 2014-2020

Дейността не е от компетентността на НЦОЗА и не е заложена в плана от Центъра. В проведените от нас работни срещи с Българската педиатрична асоциация се установи, че идеята за индивидуален „медико-социален план“ за поведение при деца с тежки хронични заболявания е тяхна авторска разработка, за което е събрана документация с доказателствени материали. Препоръчваме през 2016 г. тази дейност да се възложи на БПА със съответното финансиране.

Оперативна цел 2.3. Промотиране на здравето сред децата

Дейност 2.3.1.: Провеждане на обучителни семинари за повишаване информираността за превенция на поведенческите рискови за здравето фактори

Отговорни институции: Водещи: МЗ, РЗИ, НЦОЗА

Партниращи институции: МОН

Описание на постигнатото:

В рамките на Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014-2020 г. (НППХНБ) с цел подобряване информираността на децата за вредата от тютюнопушене, алкохол и нездравословно хранене и за предимствата на здравословния начин на живот през 2015 г. системно от всички РЗИ в страната се провеждат обучения, беседи, кръгли маси, презентации, видеопокази, семинари, интерактивни обучения, подава се информация за средствата за масова информация (телевизия, радио, преса, информационни сайтове на РЗИ и др.), използват се локалните възможности за популяризиране на организираните дейности, отпечатват се и се разпространяват нагледни здравно информационни материали. С финансови средства по НППХНБ са закупени интерактивни пособия (Пушещата кукла Сю, алкоочила, апарат за измерване индекса на телесна маса), онагледяващи ефектите от вредните навици. Редица инициативи обхващат както децата и учениците, така и техните родители, възпитатели и учители. В дейностите се включват правителствени и неправителствени организации (Регионални инспекторати по образование, общински съвети по наркотични вещества, читалища, библиотеки, младежки домове и др.), канят се утвърдени външни специалисти за лектори в здравно-образователните кампании. За изграждане на положителна нагласа и позитивно отношение към здравословния начин на живот се организират мероприятия за интерактивно запознаване на подрастващите със здравословните модели на избор, приготвяне и консумация на храната, в които се включват производители и дистрибутори на хранителни продукти чрез безвъзмездно предоставяне на здравословни храни и напитки. Предоставят се и нехранителни продукти, които са под формата на награди за най-изявените участници в състезания, конкурси, изложби, викторини и други образователно-състезателни игри. Наблюдава се тенденция за изнасяне на провежданите инициативи извън детските и учебните заведения, както и едновременно включване на информация по рискови фактори за здравето, например екскурзия (физическа активност) съчетана с еко-акция за почистване на терена. Проведени са 2040 бр. обучителни семинара, като броя на обхванатите деца е 47 332 деца.

НЦОЗА участва в дейността чрез организиране и провеждане на национална среща-семинар с участието на представители на Министерството на здравеопазването, РЗИ, министерства, академични институции, НПО, специалисти в областта на превенцията и контрола на ХНБ, с цел представяне и дискутиране на резултатите от проведеното Национално изследване на факторите на риска за здравето, и организиране и провеждане на обучителен курс за специалистите от отделите „Здравеопазване“ в областните администрации по въпросите на рисковите фактори за хроничните незаразни болести. На двата форума са обсъдени бъдещото изпълнение на НППХНБ, като една от темите е повишаване капацитета на медицинските специалисти за подобряване на информираността за превенция на поведенческите рискови за здравето фактори и промотиране на здравето на децата и подрастващите.

Проведени са три Национални кампании по рисков фактор тютюнопушене:

Министерство на здравеопазването проведе следните национални кампании против тютюнопушенето:

1. Световния ден без тютюн – 31 май по тема определена от СЗО „Спрете незаконната търговия с тютюневи изделия”, в изпълнение на чл. 15 („Незаконна търговия с тютюневи изделия”) от Рамковата конвенция за контрол на тютюна. МЗ, в рамките на своите правомощия, си постави за цел да насочи усилия към реализиране на ефективни превантивни и контролни дейности.

На 30 и 31 май Министерство на здравеопазването организира съвместно със Столична община и „Метрополитен“ ЕАД излъчване на тематични филми на видеостените в метростанциите, за популяризиране на посланията свързани със Световния ден без тютюн сред широката столична общественост. Филмите са на тема пасивното тютюнопушене и защита на детското здраве със следните заглавия: „Денят на Яна” и „Невидимият”.

2. Министерство на здравеопазването и тази година беше партньор на събитието „Деня на Екс-пушача”, което се отбелязва в цяла Европа на 30-ти октомври 2015 г. Инициативата е част от европейската кампания „Екс-пушачите са неудържими”. Реализираните дейности бяха свързани с разпространение на информационни материали, популяризиране и използването на iCoach безплатен онлайн инструмент за отказване на цигарите, провеждане на безплатно измерване на въглеродния оксид в издишания въздух и количеството на карбоксиемоглобин в кръвта на пасивни и активни пушачи.

3. По повод Международния ден без тютюнопушене 21 ноември 2015 г. Министерство на здравеопазването проведе редица прояви в столицата и в страната срещу тютюневата зависимост и за мотивация на активните пушачи за отказване от нея. Проявите бяха насочени към активни пушачи за популяризиране на услугите в Кабинетите за консултиране и отказване от тютюнопушенето – консултиране за повишаване на мотивацията за спиране и отказване от тютюнопушенето; спирометрично измерване на активните и пасивни пушачи с апарат, чрез издишан въздух за остатъчни количества въглероден оксид в белия дроб и процента на карбоксиемоглобин в кръвта; определяне на степен на никотинова зависимост с тест на Фагерстрьом и използване на iCoach безплатен онлайн инструмент за отказване от цигарите (попълване на въпросник за активни пушачи).

НЦН: Кампании по превенция на сексуално предавани инфекции /СПИ/, ХИВ/ СПИН и на рисково поведение (сексуално насилие, употреба на алкохол и наркотици). Финансирането е осъществено чрез Националната стратегия за борба с наркотиците 2014 – 2020г. и ОБНСВ.

Националният център по наркомании оказва методическа и експертна помощ и изготвя ежегоден анализ на дейностите, свързани с превенция на употреба на психоактивни вещества (алкохол, тютюнопушене и др.) и на рисково поведение, реализирани от Общинските съвети по наркотични вещества и Превантивно – информационните центрове към тях на територията на цялата страна.

През 2015г. се запазва тенденцията за най-голям относителен дял на дейности в областта на общата превенция, като най-често обхващаната целева група е тази на децата и младежите.

Забелязва се положителна тенденция за трайна работа с младежи – доброволци, като за първи път превантивните кампании са съчетани и с благотворителни дейности, реализирани по повод големи християнски празници.

През 2015г. акцентът е върху развитие и формиране на социални умения, ангажиране на свободното време и гражданската активност сред младите хора.

Проведени са 89 кампании и образователни програми.

Реализираните кампании за здравно образование и достигане по подхода „връстници обучават връстници“ са 5.

Значение и ефект от прилагането на мярката: Повишен е капацитета на медицинските специалисти по отношение профилактика на поведенческите рискови фактори за ХНБ и проведен тренинг по интерактивни методи в промоцията на здраве сред подрастващите. Разработено и публикувано ръководство за физическа активност укрепваща здравето за медицинските специалисти от първичната медицинска помощ.

Към момента на отчитане на изпълнението не са постигнати целевите резултати за подобрена информираност на децата за вредата от тютюнопушене, алкохол и нездравословно хранене и за предимствата на здравословния начин на живот, но на организираниите от НЦОЗА обучения са постигнати желаните резултати за повишаване капацитета на здравните професионалисти в тази насока.

Индикатори:

1. Брой проведени семинари/курсове - 2
2. Брой обучени специалисти: 67

Дейност 2.3.2.: Провеждане на Национален ученически конкурс за ограничаване на тютюнопушенето

Отговорни институции: Водещи: МЗ

Партниращи институции: МОН, ММС, МК, ПЕКБ, НЦН

Описание на постигнатото:

С цел повишаване знанията за вредата от активното и пасивното тютюнопушене за човешкото здраве сред ученици (7-18 г.) в училищна възраст периодично са проведени редица лекции, беседи, семинари, национални конкурси и кампании за вредата от тютюнопушенето и за предимствата на здравословния начин на живот без тютюнопушене. Представени са 57 проекта и участие в конкурса са взели 2 100 деца.

През 2015 г. са осъществени следните дейности:

1. Национален ученически конкурс „Проектът на нашия клас – за живот без тютюн”

1.1 Финализиране на „Проектът на нашия клас – за живот без тютюн 7“ за учебната 2014/2015 г. представени са 57 проекта, с участието на 2 100 ученика под ръководството на 69 учители. Номинирани са 13 проекта, на участниците са раздадени предметни награди на стойност 7 000 лв.

1.2. Обявяване на Националния ученически конкурс „Посланици на здравето” за учебната 2014/2015 г., който е продължение на „Проектът на нашия клас за живот без тютюнопушене”. За първи път в конкурсът се включат теми, свързани с превенцията на поведенческите рискови фактори за здравето, свързани с превенцията не само на тютюнопушенето, а също така и на здравословното хранене, физическата активност и злоупотребата с алкохол.

Конкурсът протича в две фази. Резултатите от I-ва фаза от конкурса: (16 ноември – 16 декември 2015 г.) в Министерство на здравеопазването са допуснати 110 проекта, отговарящи на регламента на ученици от цялата страна. В категорията от 1-ви до 4-ти клас – 38 проекта, от 5-ти до 8-ми клас – 45 проекта и от 9-ти до 12-ти клас – 27 проекта. Съгласно II-ра фаза от конкурса в периода 20 декември 2015 г. – 10 май 2016 г. се реализират проектите и предстои тяхното отчитане и оценяване.

Ефект от прилагането на мярката: Представяне на информация и подпомагане формирането на трайна мотивация и социални умения за водене на живот свободен от психоактивни вещества. Ангажиране с дейности в свободното време с цел намаляване на рисковото поведение.

Дейност 2.3.3.: Национална програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0 до 18 годишна възраст в Република България 2015-2020 г. Провеждане на здравни беседи в детски заведения и училища за повишаване нивото на информираност за профилактика на оралните заболявания. Издаване и разпространение на информационни и учебителни материали

Отговорни институции: Водещи: МЗ, БЗС

Партниращи институции: МОН, РЗИ

Описание на постигнатото:

През 2015г. бяха реализирани дейности по новата Национална програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0 до 18-годишна възраст в Република България 2015-2020 г. (НППОЗД), приета с Решение № 559 на МС от 31.07.2014 г.

Със Заповед № РД-02-40/16.02.2015 г. на министъра на здравеопазването е създаден Национален координационен съвет по профилактика на оралните заболявания и правила за работа на Съвета. През 2015г. са проведени две заседания на Съвета.

Изготвена е План сметка за 2015 г. за финансовото обезпечаване на разходите за извършване на дейности по Националната програма. Проведени са две Обществени поръчки както следва:

– „Избор на изпълнител за организиране, обучение и реализиране поставянето на силанти на първите постоянни молари на деца от 5 до 8 г. по Националната програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0 до 18-годишна възраст в Р. България, 2015-2020 г.”;

– „Избор на изпълнител за организиране и провеждане на мероприятия и дейности за повишаване информираността на определени целеви групи от населението за профилактика на оралните заболявания, по Националната програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0 до 18 години в България”.

Изготвени са техническо задание, условия за изпълнение на обществените поръчки и критерии за допустимост, както и необходимите технически спецификации за целта.

Извършено бе силанизиране на първите постоянни молари на деца от 5 до 8 годишна възраст. Във всеки регион в страната бяха проведени срещи-беседи между лекарите по дентална медицина, извършващи силанизирането и родителите и децата, на които ще се извършва силанизирането. На срещите са разяснени процедурата по силанизиране, нейното значение за профилактиката на зъбния кариес, както и правилното поддържане на устната хигиена на децата с цел профилактика. Силанизирани са 47 219 зъба на 13 362 деца. Отпечатани и разпространени до РЗИ и лекари по дентална медицина бяха две Ръководства за профилактика на оралните заболявания на децата до 18г. – Ръководство, предназначено за ползване от лекарите по дентална медицина и Ръководство, предназначено за ползване от деца, родители, учители, бременни жени и медицински специалисти. Брой проведени здравни беседи – по 4 тематички 94 бр.; Брой издадени информационни и учебителни материали – 2 бр.; (1 за лекари в тираж 1 000 бр.; 1 за деца в тираж 4 000 бр.)

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ III. ОСИГУРЯВАНЕ ПРАВОТО НА ДЕТЕТО НА ЖИВОТ И РАЗВИТИЕ В СИГУРНА И БЕЗОПАСНА СРЕДА

Оперативна цел 3.1.: Развитие на различни форми, модели и инструменти за превенция на инцидентите и травматизма при деца

Министерството на образованието и науката проведе следните обучения:

1.1.1. Пилотно обучение за учители на тема: „Основен курс за оказване на първа долекарска помощ на деца и ученици” с целева стойност и постигнат резултат – 510 бр.

1.1.2. Обучение на учители на тема: „Превенция на бедствията и аварията” във връзка с изпълнение на рамка „Образование за всички” с целева стойност и постигнат резултат 360 бр.

Дейност 3.1.1.: Провеждане на национални ученически състезания и конкурси, турнири и републикански състезания

Отговорни институции: Водещи: ММС, МОН

Партниращи институции: Общини, спортни организации, спортни клубове

Описание на постигнатото:

В изпълнение на мярката Министерството на младежта и спорта съгласува и утвърди Правила за ученическите игри за учебната 2014/2015г. за общообразователните училища и учениците от специалните училища от МОН и ММС. Организиран и проведен са ученически игри за общообразователните училища в 4 етапа в 3 възрастови групи, в които са обхванати над 90 000 деца. Също така са организирани и проведени Ученически игри за учениците от специалните училища в 2 етапа в 2 възрастови групи с участието на 316 деца. Общо по мярката са обхванати 90 316 деца.

Дейност 3.1.2.: Изпълнение на програма на ММС „Научи се да плуваш”

Отговорни институции: Водещи: ММС

Партниращи институции: Спортни клубове

Описание на постигнатото:

В изпълнение на мярката са одобрени и финансирани 26 проекта на спортни клубове от 12 населени места в страната (10 от тях от гр. София). Обучението по плуване на децата се провежда от 76 специалисти по плувни спортове.

Програма „Научи се да плуваш” на ММС е насочена към начално обучение по плуване на деца от 5 до 11 г., с цел подобряване на тяхното здраве и физическа дееспособност, предпазване от удавяне и създаване на предпоставки за последващи системни занимания с водни спортове, както и придобиване на първоначални познания за спазване на правила за безопасност при къпане и плуване, самопомощ и помощ при инциденти във водата, с оглед тяхното намаляване. Тя се реализира ежегодно в периода от 1 април до 31 декември. Годишният размер на средствата за реализацията на Програма „Научи се да плуваш” е 300 000 лв.

Общият брой на децата, включени в Програмата, е 3 099.

Дейност 3.1.3.: Създаване на условия за практикуване на спорт на територията на страната

Отговорни институции: Водещи: ММС

Партниращи институции: Общини

Описание на постигнатото: Министерството на младежта и спорта ежегодно администрира и финансира следните програми за безплатно практикуване на спортни дейности:

- „Спорт за децата в свободното време“;
- „Научи се да плуваш“;
- „Спорт за децата в риск“
- „Спорт за децата от детските градини“

Броя на обхванатите деца са приблизително същия от отчетния доклад за миналата година.

Дейност 3.1.4.: Реализиране на Проект „Пази детето!“

Отговорни институции: Водещи: Столична община

Партниращи институции: ГДНП, Столичен куклен театър

Описание на постигнатото:

Образователен проект с работно заглавие „Пази детето!“ между ГДНП и Столичен Куклен Театър (СКТ) за провеждане на интерактивен куклено-театрален спектакъл сред деца на възраст от пет до осем години на територията на Столична община.

Основната цел на проекта „Пази детето!“ е изграждане у децата на умения и превантивни поведенчески способности, за това как да се държат в обществото, как да реагират в определени ситуации, как да решават конфликти на улицата. Проектът експериментира с формите на комуникация и представя своето съдържание чрез активно участие на своята публика – децата.

Полицейските служители от ГДНП са съдействали при реализацията на проекта с методически съвети и консултации по отношение на ранна превенция сред подрастващите. Проведени са 12 срещи с ученици през периода.

Дейност 3.1.5.: Организиране на общински, областни и републикански състезания на младежките противопожарни отряди „Млад огнеборец“

Отговорни институции: Водещи: МВР-СД/РДПБЗН

Партниращи институции: Общини, МОН, НПО

Описание на постигнатото:

През 2015 г. са проведени 28 областни и 1 републиканско състезание на младежките противопожарни отряди „Млад огнеборец“ , включително са проведени и 130 бр. състезания през 2015 г., взели участие в състезанията 6 800 деца

Дейност 3.1.6.: Организиране на национално детско състезание – викторина „Да играем безопасно!“ в гр. Варна

Отговорни институции: Водещи: ГДНП, община Варна

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

През учебната 2014/2015 година по Програмата „Работа на полицията в училищата“ са изнесени 8570 лекции и беседи в 1546 училища в страната. 221 ИДПС и

694 други полицейски служители са провели беседи в 7425 паралелки от 1-ви до 10-ти клас в общински и държавни училища в страната. Полицейските служители провеждат уроците един път месечно в “Час на полицаия” след предварително съгласуване с училищните ръководства по места.

В ОДМВР някои от лекциите и беседите по Програмата са проведени в синхрон с местни мероприятия, инициативи и проекти по проблемите на децата.

Във връзка с обезпечаване сигурността на децата в учебните заведения и на обществени места и с цел ограничаване на престъпните посегателства от и срещу тях полицейски служители за работа с деца провеждат полицейски операции.

Обобщените резултати в национален мащаб от проведените полицейски операции в периода 01.01.2015г.- 31.12.2015г., са както следва:

- брой на извършените проверки в училищата – 10 615;
- брой проверени питейни и увеселителни заведения (дискотеки, барове, ресторанти и компютърни клубове и зали за хазарт) – 10 322;
- режим на присъствие на деца в заведенията, съобразно приетите законови и общински разпоредби (брой) – 408;
- продажба на спиртни напитки и тютюневи изделия на деца (брой) – 29;
- констатирани нарушения по чл.45 ал.1 от ЗЗД – 55;
- констатирани нарушения по чл.45 ал.2 и ал.3 от ЗЗД – 489;

С цел популяризиране на добрия опит в работата на полицейските служители за работа с деца (ИДПС), на 29 май в гр. Варна се проведе състезание-викторина “Ваканция здравей! Да играем безопасно!” – заключителен етап на работата на полицейските служители от ОДМВР по Националната програма “Работата на полицията в училищата” за 2014/2015 учебна година. В състезанието се включиха деца от 7 ОДМВР – Варна, Плевен, Пловдив, Ст. Загора, Хасково, Шумен и Бургас. Организацията на проявата се осъществи от сектор “Детска престъпност” – ГДНП и ОДМВР Варна със съдействието на Дирекция “Превенция” към община Варна.

Дейност 3.1.7.: Провеждане на тематични кампании на полицията: „Абитуриенти“, „Ваканция! Да запазим живота на децата на пътя!“, „Децата тръгват на училище! Да ги пазим на пътя!“

Отговорни институции: Водещи: МВР - ГДНП

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Традиционна кампания на пътна полиция „Абитуриенти“:

Във връзка с абитуриентските тържества и масовите прояви, свързани с 24 май – Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост, е проведена традиционната превантивна кампания на пътна полиция „Абитуриенти“. Практически препоръки са публикувани на Интернет страниците на областните дирекции на МВР.

Отчетени са следните резултати: Настъпили са 2 пътнотранспортни произшествия (ПТП) с превозни средства, превозващи абитуриенти; взети са общо повече от 340 мерки, от които повече от: 36 призовки/покани за явяване в структурните звена на МВР; 50 съставени протоколи за предупреждение по Закона за МВР; 180 акта за установяване на административно нарушение (АУАН) по ЗДвП; 24 АУАН по други нормативни актове; 48 други мерки. Общият брой на наложените санкции на водачи на превозни средства, превозващи абитуриенти, или на пътници в превозните средства, е

повече от 500, от които повече от: 16 за алкохол; 110 за скорост; 140 за неизползване на предпазен колан; 16 за неизползване на каска; 75 за неправилен превоз на пътници; 15 за използване на мобилен телефон по време на управление на превозно средство, освен при наличие на устройство, позволяващо използването на телефона без участието на ръцете му; 2 за преминаване на сигнал на светофара, който не разрешава преминаването; 8 за неспособност и 129 други.

Пред абитуриенти са изнесени повече от 400 беседи, а пред родители на абитуриенти – повече от 100. Филмът „Млада Европа“ е излъчен пред абитуриенти повече от 110 пъти.

Традиционна акция на полицията „Ваканция! Да пазим живота на децата на пътя!“:

Акцията е насочена към ограничаване на причините и условията за ПТП с подрастващи през лятната ваканция. Практически препоръки са публикувани на интернет страниците на областните дирекции на МВР. Акцията е проведена за времето от 15 до 30. 06. 2015 г. и са отчетени следните резултати:

Установени са 26 497 нарушения на Закона за движението по пътищата (ЗДвП), извършени от водачи на превозни средства. От извършените 26 497 нарушения 9243 са за неспазване на скоростните режими; 623 са за управление на МПС след употреба на алкохол; 121 – за отнемане предимство на пешеходец; 2 405 – за неизползване на обезопасителен колан; 179 – за неизползване на предпазна каска; 1049 – за управление на МПС от неспособни водачи, от които 72 непълнолетни лица; 97 – за предоставяне МПС на неспособни водачи, и 12 780 – за други нарушения на ЗДвП. Взети са общо 25 634 мерки спрямо нарушителите. Изнесени са 621 беседи по пътна безопасност пред ученици и 112 пред родители. Филмът „Млада Европа“ е излъчен 112 пъти. Извършени са 368 проверки на водачи на автобуси, с които е предстояло извършване на екскурзия с деца; проверени са 347 автобуси, с които е предстояло превозването на деца на екскурзии. Осъществени са 61 допълнителни инициативи от ОДМВР самостоятелно и с други институции.

Изпратени са писма до НСОРБ и Съюза на българските журналисти с предложение за включване в акцията чрез разпространение на практическите препоръки, изготвени от ГДНП.

Традиционна акция на полицията „Децата тръгват на училище! Да ги пазим на пътя!“

Преди и в началото на новата учебна година за времето от 01. 09. 2015 г. до 31. 10. 2015 г. е проведена традиционната акция на полицията „Децата тръгват на училище! Да ги пазим на пътя!“ Седмицата от 07.09.2015 г. до 13.09.2015 г. е обявена за „Седмица за превенция на детската пътна безопасност“.

Денят 12.09.2015 г. е обявен за Ден на превенцията. На национално ниво Денят на превенцията е проведен в гр. Кюстендил, домакин на традиционния 23-ри Национален конкурс „Пътен полицаи на годината – 2015 г.“

От Българската национална телевизия и Българското национално радио през месец септември са излъчвани изготвените по-рано същата година превантивни видео и аудио клипове за запазване живота на децата на пътя.

Отпечатани и разпространени на територията на цялата страна чрез органите на пътна полиция са превантивни брошури за деца в две възрастови групи – до 11-годишна възраст и между 12- и 17-годишна възраст.

За периода 01.09.2015 г. до 31. 10. 2015 г. са отчетени следните резултати:

Проведени са 83 срещи с представители на регионалните инспекторати по образование, 753 срещи с кметове на населени места, 758 срещи с директори на детски

градини и 1133 срещи с директори на училища за планиране на съвместни дейности и мероприятия за опазване живота на децата на пътя.

Издадени са 395 предписания към ръководителите на отговорните служби след извършване съвместно с представители на общините и кметствата и на областната управа, в районите на всички детски и учебни заведения.

Дадени са указания при необходимост и възможност преди пешеходните пътеки в районите на детските и учебните заведения да се изградят изкуствени неравности (и/или други средства) за ограничаване на скоростта на движение или да се изградят повдигнати пешеходни пътеки.

Изнесени са беседи по пътна безопасност в: детски градини – 415 беседи; начален курс – 898 беседи; прогимназиален курс – 511 беседи; гимназиален курс – 284 беседи; пред родители на родителски срещи – 180 беседи.

На тема „Пътна безопасност“ за печатни и електронни медии са дадени интервюта и е взето участие в телевизионни и радио предавания – 214 бр. (не включват дадените интервюта за акцията от ГДНП). Филмът „Млада Европа“ е излъчен 146 пъти.

Дейност 3.1.8.: Провеждане на общински, областен и национален етап на конкурс за детска рисунка с международно участие: „С очите си видях бедата”.

Отговорни институции: Водещи: МВР - СД/РДПБЗН

Партниращи институции: МОН, общини, НПО

Описание на постигнатото:

През отчетния период са проведени 28 областни и 1 национален етап на международния конкурс за детска рисунка „С очите си видях бедата”, като общо проведените състезания са 130 бр. и на тях са отличени 2 000 деца.

Дейност 3.1.9.: Провеждане на общински, областен и национален етап на ученическо състезание „Защита при бедствия, пожари и извънредни ситуации”

Отговорни институции: Водещи: МВР - СД/РДПБЗН

Партниращи институции: МОН, общини, НПО

Описание на постигнатото:

Проведени са 28 областни и 1 национално ученическо състезание ”Защита при бедствия, пожари и извънредни ситуации”. Проведени са също така 130 състезания през 2015 г. и са обхванати 1600 деца.

Оперативна цел 3.2.: Създаване на по-добри условия за гарантиране правото на детето на живот и развитие в сигурна и безопасна среда

Обучения на учители на тема “Превенция на негативните прояви в българското училище“ с целева стойност – 223 бр. и постигнат резултат – 211 бр.

Дейност 3.2.1.: Провеждане на национална кампания за отбелязване на Третата глобална седмица на ООН за пътна безопасност в Република България

Отговорни институции: Водещи: МВР, ДАЗД

Партниращи институции: МОН, областни администрации, общини, НПО

Описание на постигнатото:

Под патронажа на министъра на вътрешните работи и на председателя на ДАЗД на национално ниво е организирана и реализирана Национална програма по провеждането на Третата глобална седмица на ООН за пътна безопасност в Република България с лого за нашата страна „Искам да порасна!“ (04 – 10. 05. 2015 г.).

Изготвена и разпространена в различни форми е Визитна картичка на Третата глобална седмица на ООН за пътна безопасност за Република България, съдържаща посланието на децата на България за осигуряване на по-безопасен живот на пътя. За лице на кампанията е избрана 11-годишната Елица Ганева, спечелила конкурс на ДАЗД за детска фотография на тема за пътната безопасност през 2014 г. Отпечатани и разпространени на територията на цялата страна чрез органите на пътна полиция са превантивни брошури за деца до 11-12-годишна възраст. Медийни партньори за реализирането на Националната програма по провеждането на Третата глобална седмица на ООН за пътна безопасност в Република България са Българската национална телевизия и Българското национално радио.

По идея на ДАЗД и ГДНП е изготвен сценарий и от БНТ е заснет видеоклип, насочен както към подрастващите, така и към техните родители и към всички участници в движението по пътищата. Със съдействието на БНР е направен превантивен аудио клип, насочен към всички участници в пътното движение с цел опазване живота и здравето на децата. Клиповете са предоставени от БНТ и БНР безвъзмездно за ползване от всички медии. Двата продукта са разпространени в страната чрез представянето им на нарочни пресконференции за старта на Третата глобална седмица, чрез публикуването им на интернет страниците на МВР, ОДМВР и други партньори и чрез органите на местното самоуправление, местната администрация и други неправителствени органи и организации, в т.ч. СБА и Българският Червен кръст (БЧК). С полицейски сирени и други звукови сигнали на храмовете от всички официални религии в страната на 8 май е почетена паметта на децата, загинали в пътнотранспортни произшествия. Изнесени са 12 беседи в детски градини и училища, в т.ч. е взето участие и в две общо родителски срещи с участието и на децата и учениците на тема „Пътна безопасност“. По време на всички кампании, от ГДНП са организирани полицейски операции за засилване контрола над водачите с цел ограничаване на пътните инциденти с деца, както и над родители, превозващи неправилно децата си или пресичащи неправилно пътното платно.

Дейност 3.2.2.: Популяризиране на дейностите чрез младежкия портал на ММС <http://youth.mpes.government.bg/>

Отговорни институции: Водеци: ММС

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

През 2015 г. чрез младежкия портал на ММС – Национална информационна система за младежта е разпространена и популяризирана информация за кампанията „Спаси живота на децата“, в рамките на Трета глобална седмица за пътна безопасност на ООН, която е насочена към подобряване на сигурността на децата.

Оперативна цел 3.3.: Развитие на различни форми, модели и инструменти за превенция на инцидентите и травматизма при деца

Дейност 3.3.1.: Пилотно обучение за учители на тема: „Основен курс за оказване на първа долекарска помощ на деца и ученици“

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Пилотно обучение за учители на тема: „Основен курс за оказване на първа долекарска помощ на деца и ученици“ с целева стойност и постигнат резултат – 510 бр.

Дейност 3.3.2.: Обучение на учители на тема: „Превенция на бедствията и аварията“ във връзка с изпълнение на Дакарската рамка „Образование за всички“

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Обучение на учители на тема: „Превенция на бедствията и аварията“ във връзка с изпълнение на рамка „Образование за всички“ с целева стойност и постигнат резултат 360 бр.

Дейност 3.3.3.: Обучения на учители на тема „Превенция на негативните прояви в българското училище“

Отговорни институции: Водещи: МОН, НИОКСО

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Обучения на учители на тема “Превенция на негативните прояви в българското училище“ с целева стойност – 223 бр. и постигнат резултат – 211 бр.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ IV. ОСИГУРЯВАНЕ НА РАВЕН ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНА ПРЕДУЧИЛИЩНА ПОДГОТОВКА И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Оперативна цел 4.1.: Развитие на различни видове и форми на услуги за обхващане на децата в образователната система

Дейност 4.1.1.: Реализиране на Плана за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система за 2016-2017 г.

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: Заинтересовани страни

Описание на постигнатото:

Обучение на детски и начални учители на тема: „Образователно оgramотяване на деца и ученици в прехода от предучилищна към училищна степен“ с целева стойност и постигнат резултат – 100 бр. Обучение на директори, помощник-директори и учители на тема „Взаимодействието: семейство-училище, насочено към оптимизиране на образователно-възпитателния процес“ с постигнат резултат – 98 бр. Проведена е Национална конференция „Водим бъдещето за ръка“ с целева стойност и постигнат резултат – 400 бр.

Чрез изпълнение на дейност 4.1.1. Реализиране на Плана за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система за 2014-2015 г. са постигнати следните резултати:

Изготвен е отчет за резултатите от реализирането на дейности по Плана за 2014-2015 година за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020). В него са анализирани резултатите от изпълнението на водещите политики и мерки по Плана. В изводите се подчертава ролята на информирането, споделянето на добри практики и подобряването на комуникацията между всички заинтересовани страни за преодоляване на отпадането от училище и преждевременното напускане на образователната система. Основните предложения, формулирани в отчета, се отнасят до подписване на Споразумение на национално ниво и мултиплицирането му на следващите такива, както и до изграждане и функциониране на система за ранно предупреждение, свързването на всички нива на територията на страната и обвързването ѝ с европейската такава. Това ще позволи наличието на информация за детето в риск от отпадане/невключено в образователни дейности във всеки момент от неговото развитие; ще се знае как се работи за привличането и задържането му; какви мерки за реинтеграция се прилагат; до кой клас или до каква степен на професионална квалификация е достигнало, за да му се осигури участие в пазара на труда.

През м. октомври 2015 г. са проведени шест работни срещи с представители на заинтересованите страни, организирани от Министерството на образованието и науката по районите за планиране. Дискутирани са политики и мерки, които благоприятстват задържането на учениците и реинтеграцията на отпадналите с фокус върху прилагане на интегриран подход, базиран на съгласуваните усилия на заинтересованите страни за преодоляване на отпадането от училище. Предоставени са и са апробирани работещи инструменти за подобряване на управлението на училището, подкрепата на учителите и учениците, активното включване на родителите и общността. Набелязани са предложения за изготвяне на Плана за изпълнение на Стратегията за периода 2016-2017 година.

Подписано е Споразумение за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020). В Споразумението са определени специфичните задължения на всяка от страните за изпълнението на Стратегията, както и координацията и контролът на реализирането на политиките и мерките. Дефинирани са начините на финансиране на дейностите и сроковете за реализиране на Споразумението. На електронната страница на Министерството на образованието и науката е създадена уеб базирана платформа за популяризиране на добри практики за изпълнение на политиките за намаляване на отпадането и преждевременното напускане на училище.

Министерският съвет одобри междинен доклад за изпълнението на Плана за 2014-2015 година за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020). В него е отчетена негативна тенденция, свързана с повишения дял на преждевременно напусналите образователната

система в България за 2014 г., който е 12,9% (в сравнение с предходните две години - 2013 г. и 2012 г. стойността му е увеличена с 0,4%).

В изводите в доклада се очертава значимостта на създаването на координационен механизъм за отчитане напредъка по изпълнението на Стратегията. Акцентира се върху необходимостта от продължаване и задълбочаване на целенасочените усилия за преодоляване на негативните нагласи и стереотипи относно разпознаване на проблема. Дефинирани са проблеми, свързани със събиране, обработване и отчитане на данните и е обоснована необходимостта от постепенно сближаване на формулировките в исканите информации с тези на Националния статистически институт. В доклада се препоръчва разработването на Плана за 2016-2017 година за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система да бъде съобразено с приетия на 30.09.2015 г. от 43-ото Народно събрание Закон за предучилищното и училищното образование и възможностите, които той дава в изпълнение на националните и стратегическите цели. Други препоръки се отнасят до функциониране и проследяване на реалните резултати от изпълнението на Координационния механизъм на всички нива, както и до изграждането и апробирането на система за ранно предупреждение. Акцентира се върху необходимостта политиките за превенция, интервенция и компенсация на преждевременното напускане на училище да бъдат съобразени със спецификата на демографското, икономическото и социалното развитие на съответните общини, области и региони, а планираните дейности – с улесняване на прехода от предучилищно към училищно образование, както и с прехода между различните етапи на обучение. Препоръчва се и създаването на условия за подкрепа на личностното развитие на всяко дете и ученик с фокус към тези в риск от отпадане и/или групата на никога непосещаващите училище и на преждевременно напусналите училище.

Дейност 4.1.2.: Разработване на проект на План за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система за 2016-2017 г.

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: Заинтересовани страни

Описание на постигнатото:

Обучение на директори, помощник-директори и учители на тема „Организация на педагогическата учебна среда с постигнат резултат – 130 бр.

Обучения на учители на тема „Работа с деца и ученици в неравностойно положение“ с целева стойност – 123 бр. и постигнат резултат – 67 бр.

Изготвеният проект на План за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система за 2016-2017 г. се основава на подход, който обединява всички членове на училищната общност (директори, педагогически и непедagogически екипи, ученици, родители и семейства) за преодоляване на отпадането от училище и преждевременното напускане на образователната система и изисква задълбочаване на сътрудничеството между общността и широк диапазон от заинтересовани страни (социални и младежки услуги, работници в сферата на грижите за приобщаването, психолози, логопеди, местни власти, неправителствени организации, бизнес, синдикати, доброволци и др.). Този подход позволява на училищата да отговорят по адекватен начин на все по-сложните и

увеличаващи се предизвикателства, свързани с нарастващото многообразие в обществото.

Дейност 4.1.3.: Реализиране на Плана за изпълнение на Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства 2015-2020 г.

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: Заинтересовани страни

Описание на постигнатото:

Обучение на учители по гражданско образование на тема „Права на малцинствата, стереотипизация и политики на толерантност“ с целева стойност и постигнат резултат – 60 бр.

Обучение на учители от начален етап на тема „Формиране на дигитални умения у учениците в начална училищна възраст“, с целева стойност и постигнат резултат съответно 267 и 114 бр.

За реализиране на Плана за изпълнение на Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства 2015-2020 г. (дейност 4.1.3.) през 2015 г. са осъществени следните дейности:

С цел постигане на ефективност в процеса на координиране на дейностите по реализиране на Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015-2020) и Плана за нейното изпълнение е сформирана работна група, в която са включени експерти от дирекции в Министерството на образованието и науката и всички регионални инспекторати по образованието.

Разработен е проект на ръководство за мониторинг на образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства на местно, общинско, регионално и национално ниво. Основна цел на мониторинга е да предоставя достоверна информация за хода на процеса на образователна интеграция на децата/учениците от етническите малцинства.

Дейност 4.1.4.: Обучение на детски и начални учители на тема: „Образователно ограмотяване на деца и ученици в прехода от предучилищна към училищна степен“

Отговорни институции: Водещи: МОН, НИОКСО

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Обучения на екипи от педагогически специалисти от СПИ и ВУИ, насочени към формиране на базови терапевтични умения и техники и към изграждане на практически умения за работа с деца с агресивно, девиантно и делинквентно поведение и с деца жертви на емоционално пренебрегване, злоупотреба, насилие и експлоатация, с целева стойност и постигнат резултат – 24 бр.

Дейност 4.1.5.: Обучение на директори, помощник-директори и учители на тема: „Взаимодействието: семейство-училище, насочено към оптимизиране на образователно-възпитателния процес“

Отговорни институции: Водещи: МОН, НИОКСО

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Обучение на директори, помощник-директори и учители на тема „Взаимодействието: семейство-училище, насочено към оптимизиране на образователно-възпитателния процес“ с постигнат резултат – 98 бр.

Дейност 4.1.6.: Организиране на Национална конференция: „Водим бъдещето за ръка”

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Проведена е Национална конференция „Водим бъдещето за ръка” с целева стойност и постигнат резултат – 400 бр.

Оперативна цел 4.2: Образование, достъпно за всички деца. Подобряване качеството на образователната система

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Проведени са следните обучения: Обучение на директори, помощник-директори и учители на тема „Организация на педагогическата учебна среда с постигнат резултат – 130 бр.

Обучения на учители на тема „Работа с деца и ученици в неравностойно положение“ с целева стойност – 123 бр. и постигнат резултат – 67 бр.

Изготвеният проект на План за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система за 2016-2017 г. се основава на подход, който обединява всички членове на училищната общност (директори, педагогически и непедагогически екипи, ученици, родители и семейства) за преодоляване на отпадането от училище и преждевременното напускане на образователната система и изисква задълбочаване на сътрудничеството между общността и широк диапазон от заинтересовани страни (социални и младежки услуги, работници в сферата на грижите за приобщаването, психолози, логопеди, местни власти, неправителствени организации, бизнес, синдикати, доброволци и др.). Този подход позволява на училищата да отговорят по адекватен начин на все по-сложните и увеличаващи се предизвикателства, свързани с нарастващото многообразие в обществото.

Дейност 4.2.1.: Разработване на държавни образователни стандарти за общообразователната подготовка и за учебния план

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

С Наредба № 5 от 30 ноември 2015 г. на министъра на образованието и науката за общообразователната подготовка (обн. ДВ. бр. 95 от 8 декември 2015 г.) е приет държавният образователен стандарт за общообразователната подготовка.

Държавният образователен стандарт за общообразователната подготовка е съвкупност от изисквания за резултатите от обучението по всеки общообразователен учебен предмет в края на всеки етап от съответната степен на образование и определя:

- целите, съдържанието и характеристиките на общообразователната подготовка; общообразователните учебни предмети;
- изискванията за резултатите от обучението по всеки общообразователен учебен предмет за придобиване на общообразователната подготовка.

За всеки общообразователен предмет се разработват нови учебни програми и те влизат в сила за учениците, които през учебната 2016-2017 година постъпват в I и в V клас, учениците, които през учебната 2017-2018 година, учебната 2018-2019 година и учебната 2019-2020 година постъпват в I, в V и в VIII клас, както и за учениците, които през учебната 2020-2021 година постъпват в VIII клас.

С приетия държавен образователен стандарт се осъвременява съдържанието, като се оптимизират очакваните резултати от обучението, които са обвързани с ключовите компетентности и са предпоставка за придобиване на умения за учене през целия живот.

С Наредба № 4 от 30 ноември 2015 г. на министъра на образованието и науката (обн. ДВ. бр. 94 от 4 декември 2015 г.) е приет държавният образователен стандарт за учебния план.

Държавният образователен стандарт за учебен план определя:

- характеристиките, съдържанието и структурата на учебния план
- рамковите учебни планове по видове училища, форми на обучение и специфика на обучението
- структурата на училищните и на индивидуалните учебни планове, както и условията и реда за тяхното утвърждаване
- изисквания към учебните планове на иновативните училища.

С Решение № 299 на Министерския съвет от 5 май 2015 г. е приета Националната програма „С грижа за всеки ученик”, която включва четири модула: модул 1 „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади”; модул 2 „Осигуряване на допълнително обучение за деца от подготвителните групи”, модул 3 „Осигуряване на допълнително обучение на учениците от началния етап на основното образование за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка” и модул 4 „Осигуряване на допълнително обучение на учениците от прогимназиалния етап на основното образование за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка”.

Национална комисия, определена със заповед на министъра на образованието и науката, изготви окончателни списъци на класираните предложения, с които училищата и детските градини кандидатстват за финансиране по Националната програма „С грижа за всеки ученик”, модули 2, 3 и 4. Националната комисия класира по модули 2, 3 и 4 общо 2 836 проектни предложения на обща стойност 2 165 548 лв.

По модул 2 „Осигуряване на допълнително обучение за деца от подготвителните групи” са класирани общо 703 проектни предложения на обща стойност 541 035 лв. В сформиранияте групи са включени 4 669 деца.

По модул 3 „Осигуряване на допълнително обучение на учениците от началния етап на основното образование за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка” са класирани 1058 проектни предложения на обща стойност 802 164 лв. В сформиранияте групи са включени 6 193 ученици.

По модул 4 „Осигуряване на допълнително обучение на учениците от прогимназиалния етап на основното образование за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка” са класирани 1080 проектни предложения на обща стойност 822 349 лв. В сформиранияте групи са включени 6 090 ученици.

Дейност 4.2.2.: Обучение на директори, помощник-директори и учители на тема „Организация на педагогическата учебна среда“

Отговорни институции: Водещи: МОН, НИОКСО

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Обучение на директори, помощник-директори и учители на тема „Организация на педагогическата учебна среда с постигнат резултат – 130 бр.

Дейност 4.2.3.: Обучения на учители на тема: „Работа с деца и ученици в неравностойно положение“.

Отговорни институции: Водещи: МОН, НИОКСО

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Обучения на учители на тема „Работа с деца и ученици в неравностойно положение“ с целева стойност – 123 бр. и постигнат резултат – 67 бр.

Оперативна цел 4.3.: Повишаване на качеството на предучилищното възпитание и подготовка

Дейност 4.3.1.: Разработване на държавен образователен стандарт за предучилищно образование

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: няма

Със заповед на министъра на образованието и науката е определена работна група за разработване на ДОС за предучилищно образование. Тази дейност ще бъде изпълнена през 2016 година в съответствие със сроковете, определени в Закона за предучилищното и училищното образование.

Дейност 4.3.2.: Обучение на учители по гражданско образование на тема „Права на малцинствата, стереотипизация и политики на толерантност“

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Обучение на учители по гражданско образование на тема „Права на малцинствата, стереотипизация и политики на толерантност“ с целева стойност и постигнат резултат – 60 бр.

Дейност 4.3.3.: Обучение на учители от начален етап на тема „Формиране на дигитални умения у учениците в начална училищна възраст“

Отговорни институции: Водещи: МОН, НИОКСО

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Обучение на учители от начален етап на тема „Формиране на дигитални умения у учениците в начална училищна възраст“, с целева стойност и постигнат резултат съответно 267 и 114 бр.

Оперативна цел 4.4.: Подобряване дейностите на образователните заведения за идентифициране и подкрепа на дете в риск

Дейност 4.4.1.: Обучения на екипи от педагогически специалисти от СПИ и ВУИ, насочени към формиране на базови терапевтични умения и техники и към изграждане на практически умения за работа с деца с агресивно, девиантно и делинквентно поведение и с деца, жертви на емоционално пренебрегване, злоупотреба, насилие и експлоатация

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: НПО

Описание на постигнатото:

С цел подобряване на мотивацията на учениците за учене и с оглед на няколкогодишните изследователски резултатите от международното изследване PISA бе осъществено проучване съвместно с Института за изследване на населението и човека – БАН, на подходите, които владеят учителите за мотивиране на учениците за постигане на образователни постижения (за учене), базирани на съвременните психологически теории. Изследването се проведе в периода март – май 2015 година. В хода на изследването е извършено следното:

- Изготвен и приложен е стандартизиран инструментариум за проучване на подходите, които владеят учителите за мотивиране на учениците за постигане на образователни постижения.
- Осъществено е проучване на подходите на учителите, работещи с целевата група ученици от V-VII клас.

Резултатите и анализите от тях са обединени в ръководство. В проучването са включени 2 535 учители, което дава основание да се счита, че е постигната необходимата представителност на извадката. Научно базираните резултати могат да се използват с оглед на изготвяне на препоръки към висшите училища за промяна на

програмите за подготовка на бъдещи педагогически специалисти, да се заложи обучението в Националната програма „Квалификация“, по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, както и обучението в рамките на други планирани обучения чрез МОН.

Темата, свързана с проблемите, с „трудните ученици“ или „трудните ученически класове“, както и за ученическите постижения става все по-актуална. Необходимо е непрекъснато да се търсят нови и иновативни подходи за развиване на индивидуалността и за постигане на личностно развитие за всяко дете и ученик с оглед на неговите способности. За втора поредна година Министерството на образованието и науката в партньорство с фондация „Джендър образование, изследвания и технологии“ (ДОИТ) проведе конкурс за присъждане на звание „Училище без насилие и стереотипи, определени от пола“, в който участваха 70 училища. В резултат на прегледа на анкетните карти и обсъждане на различните показатели екипът на фондация ДОИТ излъчи 15 училища, които отговарят максимално на заложените критерии. От тези 15 училища, след посещението им от екип за мониторинг и оценка, фондация ДОИТ и НМД отличиха следните победители:

Първо място:

1. Категория ОУ: ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Ботевград
2. Категория СОУ: СОУ „Никола Войводов“, гр. Враца
3. Категория Професионална гимназия: ПГСУАУ „Атанас Буров“, гр. Силистра

Второ място:

1. Категория ОУ: ОУ „Пейо Яворов“, гр. Силистра
2. Категория СОУ: 35 СОУ „Добри Войников“, гр. София
3. Категория Професионална гимназия: СОУ „Сава Доброплодни“, гр. Шумен

С оглед на значимостта на проблематиката за изграждане и поддържане на училищна среда, в която взаимоотношенията се градят върху равнопоставеност и равни възможности за включване в живота на училищната общност, съвместната инициатива между МОН, фондация ДОИТ и Национална мрежа за децата допринесе за осветляване на действително креативните усилия на отличените училища в посока на следване и изграждане на политиките за ненасилие в училище. Награждаването на директорите на отличените училища, което включваше връчването на грамоти, изготвени от фондация ДОИТ, се осъществи в МОН.

Осъществено бе обучение на експертите по организация на средното образование в регионалните инспекторати по образованието на тема „Превенция на агресията и тормоза от връстниците в училище, подходи за измерване и отчитане“, което да включва и прилагане и контрол по прилагането на Механизма за противодействие на училищния тормоз. Обучени са 29 експерти от РИО.

Изготвен е и утвърден със Заповед на министъра на образованието и науката актуализиран Механизъм за превенция на училищния тормоз между децата и учениците в училище и Алгоритъм за прилагането му.

Дейност 4.4.2.: Обучения на учители на тема „Превенция и мерки срещу отпадането от училище, съвместни дейности с родителите“

Отговорни институции: Водещи: МОН, НИОКСО

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Разработване на проект на План за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система за 2016-2017 г. Изготвеният проект се основава на подход, който обединява всички членове на училищната общност (директори, педагогически и непедагогически екипи, ученици, родители и семейства) за преодоляване на отпадането от училище и преждевременното напускане на образователната система и изисква задълбочаване на сътрудничеството между общността и широк диапазон от заинтересовани страни (социални и младежки услуги, работници в сферата на грижите за приобщаването, психолози, логопеди, местни власти, неправителствени организации, бизнес, синдикати, доброволци и др.). Този подход позволява на училищата да отговорят по адекватен начин на все по-сложните и увеличаващи се предизвикателства, свързани с нарастващото многообразие в обществото.

Оперативна цел 4.5.: Подобряване на условията за достъп и обучението на децата със СОП в общообразователните училища

Дейност 4.5.1.: Изграждане на подкрепяща среда за осъществяване на включващото обучение

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

През 2015 година е осъществен интензивен процес на интегрирано и включващо обучение на децата и учениците със специални образователни потребности: интегрирано и в обща образователна среда се обучават 14 950 деца и ученици. Те се подпомагат от 2000 ресурсни учители, психолози, логопеди, учители на зрително затруднени деца и рехабилитатори на слуха и говора. Същевременно е нараснал и броят на училищата и детските градини, в които се обучават интегрирано деца и ученици със специални образователни потребности – през 2015 г. – 2394 училища и детски градини. Осигурена е подкрепяща среда за участие в националното външно оценяване и в държавните зрелостни изпити на учениците със специални образователни потребности, в това число и удължено време за явяването на тези изпити.

На всяко дете и ученик със специални образователни потребности се осигурява достъп до обучение по учебните програми на съответната детска градина и училище, като в зависимост от образователните им потребности за тях се осигурява обучение по индивидуална образователна програма и екип от специалисти. Продължава работата по утвърдените през 2012 г. учебни програми за децата и учениците с множество увреждания, въз основа на които специалистите в общообразователните училища и в специалните училища могат да разработват индивидуални образователни програми за всяко дете в зависимост от оценката на неговите образователни потребности.

С цел осигуряване на образователно-възпитателния процес на учениците с множество увреждания, които се обучават в специални училища, през 2015 г. се утвърдиха нови учебни планове за тяхното обучение, а именно:

- учебен план на помощно училище – за обучение на ученици с умствена изостаналост (умерена, тежка и дълбока) и с множество увреждания – I-VIII клас;
- учебен план на средно общообразователно училище за деца с нарушено зрение – за обучение на ученици с нарушено зрение и с множество увреждания – I-XII клас;

- учебен план на средно специално общообразователно училище за деца с увреден слух – за обучение на ученици с увреден слух и с множество увреждания – I-XII клас.

Във връзка с въведената в Закона за народната просвета нова форма на обучение – комбинирана, като част от мерките за осигуряване на подкрепяща среда за ученици със специални образователни потребности, и направените промени в Правилника за прилагане на Закона за народната просвета бяха направени промени в Наредба № 1 от 2009 г. за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания (ДВ. бр. 59 от 04.08.2015 г.).

Направена е конкретизация на текстовете, свързани с прилагането на комбинираната форма на обучение в практиката. Комбинираната форма на обучение е подходяща за ученици от аутистичния спектър, ученици с множество увреждания или друго състояние, което води до трудности в обучението при условията на дневна форма на обучение.

Направени са и промени в регламентацията на дейността на екипите за оценка и за подпомагане на обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и на експертната комисия в Министерството на образованието и науката, която извършва преглед и анализ на представените документи на децата и учениците, за които екипите за комплексно педагогическо оценяване към регионалните инспекторати по образованието са препоръчали обучение в специална детска градина или специално училище. Целта е да се оптимизират сроковете за насочване и приемане на децата и учениците в специалните детски градини и специалните училища и да бъде децентрализиран процесът на насочване на децата и учениците към интегрирано обучение или обучение в специални детски градини и училища.

Направени са промени в методиката на оценяване, като са въведени нови приложения:

- Методика за оценка на образователните потребности на децата и учениците и Карта за оценка на образователните потребности на детето или ученика;
- Протокол от заседание на екипа от специалисти;
- Рамка на отчетен доклад за работата на екипа от специалисти в детската градина/училището.

По този начин се въвежда единна методика на оценяване на потребностите на децата и учениците със специални образователни потребности, оптимизира се работата на екипите и се регламентира начинът на педагогическо оценяване, прави се функционална оценка на потребностите на децата и учениците. Регламентира се и се облекчава начинът на обучение на учениците, настанени в социални услуги в общността.

Обучението на учениците с умствена изостаналост и с множество увреждания до 18-годишна възраст, настанени в социални услуги, ще може да се провежда и в самата социална услуга, която се предоставя в общността, както и в самата специализирана институция за предоставяне на социални услуги след предварително съгласуване с регионалния инспекторат по образованието и със съответната дирекция „Социално подпомагане“.

Всяка година по Националната програма „Модернизация на материалната база в училище“, модул „Достъпна архитектурна среда“, министерството финансира ремонтни дейности в държавни училища в системата на Министерството на образованието и науката, Министерство на земеделието и храните, Министерство на младежта и спорта и Министерство на културата. От 2008 г. до този момент ежегодно се финансират проекти на обща стойност 800 000 лв. Общата стойност на изпълнените дейности по

Национална програма „Модернизация на материалната база в училище“, модул „Достъпна архитектурна среда“ за 2014 г., възлиза на 919 168 лв., а за 2015 г. са предвидени средства на стойност 1 000 000 лв.

До 31 декември 2015 г. Министерството на образованието и науката бе бенифициент по проект BG051PO001-4.1.07 „Включващо обучение“ по Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от ЕСФ. Проектът е с изключителна обществена и социална значимост, защото подкрепи една от най-уязвимите групи – децата и учениците със специални образователни потребности. Чрез него бяха изградени и апробирани добри модели и практики в областта на включващото образование, които са в съответствие със Закона за предучилищното и училищното образование. Анализът на резултатите показва, че за периода на изпълнение на проект „Включващо обучение“ в шестте основни дейности са обхванати общо над 3000 деца и ученици със специални образователни потребности и деца от предучилищна възраст в риск от обучителни затруднения, а общият брой на обхванатите специалисти и учители за срока на проекта е над 1000. Проектът се изпълни в партньорство с национално представителни организации на и за хората с увреждания. Бяха извършени дейности по шест компонента, единият, от които за първи път поставя фокус върху ранното разпознаване и ранното въздействие на децата в детските градини с оглед превенция на обучителни трудности. Изгради се модел за повишаване капацитета на общообразователни училища за осъществяване на включващото обучение, апробира се модел за реформиране на специалните училища за деца със сензорни увреждания с цел превръщането им в институции, подпомагащи процеса на включване в общообразователна среда. Заложи се нов модел на организация и функциониране на помощните училища-интернати, чрез който се закри интерната към едно помощно училище, осигури се съвременно обучение и комплексна подкрепа на децата с множество увреждания. В процеса на изграждане на подкрепяща образователна среда в пилотните детски градини и училища по проекта са създадени необходимите условия чрез назначаване на допълнителни педагогически специалисти, обучения за повишаване на професионалните умения на учителите, разработване на ръководства, указания, наръчници и т.н. В резултат от изпълнението на проекта се създаде модел на включващо обучение с активното участие на всички заинтересовани страни, който постепенно да се мултиплицира. Във връзка с процеса на деинституционализация чрез една от дейностите на проекта „Осигуряване на подкрепяща среда от психолози, ресурсни учители и др. специалисти за деца и ученици, лишени от родителски грижи и ползващи услуги от резидентен тип, включени в процеса на деинституционализация“ се избраха и утвърдиха пилотни детски градини и училища в близост до новите услуги от резидентен тип – центрове за настаняване от семеен тип и защитени жилища.

Проектните дейности утвърдиха работещи модели и системи на партньорство и отношение към проблемите на децата със специални образователни потребности – чрез търсене на най-доброто решение, обвързано с предстоящата реформа в образователната система, и чрез постигане на заложените цели.

Дейност 4.5.2.: Обучения на учители, насочени към формиране на базови терапевтични умения и техники и към изграждане на практически умения за работа с деца със специални образователни потребности – аутизъм, хиперактивност, сензорна дезинтеграция, дислексия и други

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Обучения на учители, насочени към формиране на базови терапевтични умения и техники и към изграждане на практически умения за работа с деца със специални образователни потребности – аутизъм, хиперактивност, сензорна дезинтеграция, дислексия и т.н. с целева стойност и постигнат резултат – 30 бр.

Оперативна цел 4.6.: Повишаване на ролята на общообразователните училища за изграждане на подходяща образователна среда за осъществяване на включващото обучение

Дейност 4.6.1.: Осигуряване на по-голям брой специалисти, подпомагащи процеса на включващото обучение; Обучения на специалисти, които подкрепят процеса на включващото обучение

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: Общобразователни училища

Описание на постигнатото:

Информация за постигнатото е описана в дейност 4.5.1.

Оперативна цел 4.7.: Осигуряване на допълнителна подкрепа за деца, чиито семеен език е различен от български и на ученици от основната образователна степен с обучителни трудности

Дейност 4.7.1.: Изпълнение на модули 2, 3 и 4 от Националната програма „С грижа за всеки ученик“

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: РИО

Описание на постигнатото:

Обучения на учители, насочени към формиране на базови терапевтични умения и техники и към изграждане на практически умения за работа с деца от различни малцинствени групи и деца бежанци с целева стойност и постигнат резултат 24 бр.

Дейност 4.7.2.: Обучения на учители, насочени към формиране на базови терапевтични умения и техники и към изграждане на практически умения за работа с деца от различни малцинствени групи и деца, търсеци или получили международна закрила

Отговорни институции: Водещи: МОН

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Обучения на учители, насочени към формиране на базови терапевтични умения и техники и към изграждане на практически умения за работа с деца от различни малцинствени групи и деца бежанци с целева стойност и постигнат резултат 24 бр.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ V.: ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНА СЪДЕБНА СИСТЕМА, ПРИЯТЕЛ НА ДЕТЕТО

Оперативна цел 5.1.: Гарантиране на ефективна система за детско правосъдие в условия на междуинституционално сътрудничество

Дейност 5.1.1.: Изработване на проект на Закон за наказателно правосъдие за деца (работно заглавие)

Отговорни институции: Водещи: МП, МВР, МТСП, МОН, ДАЗД, АСП, ЦКБПП, МН

Партниращи институции: Висш адвокатски съвет, Висш съдебен съвет, Върховен касационен съд, Върховна касационна прокуратура, НПО, УНИЦЕФ, Омбудсман

Описание на постигнатото:

Работата по законопроекта е напреднала, но към настоящия момент той все още не е готов. В междуведомствената работна група бяха многократно обсъдени плюсовете и минусите на следните два подхода – или да бъде предложен законопроект – Закон за наказателно правосъдие за непълнолетни, който да обхване цялата система с всички промени – от наказателните мерки до мерките за отклоняване до услугите, като бъдат направени и изменения в съответните закони - НК, НПК, Закон за МВР и др. или да бъде изготвен проект на Закон за отклоняване и алтернативни мерки за непълнолетните, като заедно с това да се направят съществени изменения в НПК. И в двата случая Законът за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) следва да бъде отменен, като се прецени и анализира задълбочено, кое от съдържащата се в него уредба ще бъде полезно да бъде прилагано и занапред.

Работната група предвижда също да предложи пакет от предложения за изменения в НК, както и в НПК. Изготвените изменения в НПК ще бъдат съобразени и с проекта на Директива (ЕС) 2016/800 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно процесуалните гаранции за децата, заподозрени или обвиняеми в рамките на наказателното производство.

Оперативна цел 5.2.: Превенция на рисковото поведение сред децата и подобряване на координацията между правораздавателната, социалната, здравната и образователната система

Дейност 5.2.1.: Провеждане на обучение на органите на разследването /съгласно ЗМВР/ и инспекторите ДПС по разработена и утвърдена програма: „Специализирано изслушване на деца, жертви или в риск от насилие”

Отговорни институции: Водещи: МВР, АМВР

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Във връзка с ангажиментите на АМВР по изпълнението на оперативна цел .5.2. от НПЗД 2015 са обучени общо 122 служители в 4 курса по следните теми:

- Разследване на престъпления с участие на МНЛ
- Специализирано изслушване на деца, жертви или в риск от насилие.

Дейност 5.2.2.: Изграждане на информационна база –данни за регистрация на случаи на детска престъпност

Отговорни институции: Водещи: МВР

Партниращи институции: ДАЗД, МП, АСП

Описание на постигнатото:

Изготвено е техническо задание за база-данни Автоматизирана информационна система „Противодействие на детската престъпност и закрила на детето” (АИС ПДПЗД). Основните цели на АИС е да регистрира съответната информация по посочените категории под формата на показатели (индикатори); събиране и сравняване на информацията на местно, областно и централно ниво; изчисляване на показателите на централно ниво; използване на показателите за анализ на местно и национално ниво.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ VI. ПОВИШИВАНЕ ЕФЕКТИВНОСТТА НА МЕРКИТЕ ЗА ЗАЩИТА НА ДЕЦАТА ОТ НАСИЛИЕ, ЗЛОУПОТРЕБА И ДРУГИ ФОРМИ НА ЕКСПЛОАТАЦИЯ

Оперативна цел 6.1.: Подобряване на формите за превенция и подкрепа в случаи на насилие над дете

Дейност 6.1.1.: Разпространение на програма SCREAM* Защита на детските права чрез образование, изкуство и музика

Отговорни институции: Водещи: ФПСПС

Партниращи институции: ДАЗД

Описание на постигнатото:

Дейност 6.1.2.: Реализиране и представяне пред учениците на филмовата продукция „Футболни хамелеони“

Отговорни институции: Водещи: МВР – ГДНП

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Клиповете от филмовата продукция са разпространени сред специализираните полицейски служители за работа с деца и те ги използват в работата си по Националната програма „Работа на полицията в училищата“.

Дейност 6.1.3.: Изработване и стартиране на специализиран уеб сайт за борба срещу и предотвратяване на насилието извършено от /над деца и детска престъпност

Отговорни институции: Водещи: МВР – ГДНП

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Създаден е специализиран сайт detskasiurnost.bg, който се обновява от служители на ГДНП. В рубриката „Новини” се публикуват проведените кампании и инициативи за детска безопасност, както и добри идеи за превенция на детската престъпност. Целта е запознаване на децата с техните права и задължения, с основни правила за лична безопасност и с модели на поведение в конфликтни ситуации.

Дейност 6.1.4.: Реализиране на кампания „Кукли срещу насилието“

Отговорни институции: Водещи: ГДНП

Партниращи институции: Столична община

Описание на постигнатото:

Инициативата е съфинансирана от Столична програма „Култура” – 2015 г. по направление „Творческа София” и се реализира от Сдружение с нестопанска цел (СНЦ) „Театър Цвете” в сътрудничество с ГДНП, като има за цел превенция на насилие в училищата. За целта е подготвен интерактивен куклено-театрален спектакъл „Летящият рицар”, който е представен в столични училища от кварталите: „Орландовци”, „Факултета”, „Христо Ботев”, „Ботунец”, „Филиповци”, „Кремиковци” и „Дружба”. Премиерата на спектакъла е представена в 74 СОУ „Гоце Делчев” в ж.к. „Надежда” пред ученици в начален курс на обучение. Проведени са общо 13 представления пред ученици в столични училища през периода.

Дейност 6.1.5.: Реализиране на Кампания ”Спортът е по-добрият начин децата да пораснат”

Отговорни институции: Водещи: ГДНП, СДВР и ОДМВР в страната

Партниращи институции: Съюз на пивоварите в България

Описание на постигнатото:

Сътрудничество и взаимодействие в превантивна кампания срещу употребата на алкохол от лица под 18 години под мотото „Спортът е по-добрият начин децата да пораснат“ между Министерство на вътрешните работи (МВР) и Съюза на пивоварите в Р България (СПБ.)

През април 2015 г. е проведен детски лагер в Център за отдих и обучение – НДК „Ястребино“ с.Ястребино, община Антоново, област Търговище за отборите победители в състезанията между членове на Детски полицейски академии (ДПА) и Детско полицейско управление (ДПУ), проведени през 2014 г. В обучителния лагер са участвали като домакини и децата от ДПА към ОДМВР – Търговище.

По време на провеждането на тридневния обучителен лагер са разпространени превантивно – информационни материали и Наръчник за родителя „Как да предпазим детето си от престъпление”, изготвен от екип от специалисти от МВР.

Целта е децата на практика да приложат повечето от темите, изучавани в часовете в ДПА и ДПУ, като разширят и обогатят познанията си; да се популяризира спортът като добра практика и възпитателно да се въздейства върху подрастващите и обществото. Опорна точка в превантивната кампания е ангажиране на свободното време на подрастващите като алтернатива същите да не експериментират с алкохола. Подчертана е ролята на превенцията и доброто взаимодействие на различните институции в съвместната кампания.

Оперативна цел 6.2.: Подобряване на сътрудничеството и взаимодействието при случаи на насилие над дете

Дейност 6.2.1. : Разработване на стратегически документ за подобряване на сигнализирането и сътрудничеството по случаи на насилие над деца

Отговорни институции: Водещи: ДАЗД

Партниращи институции: МВР, МТСП, МОН, АСП, МЗ, НПО

Описание на постигнатото:

На своето 29-то редовно заседание, проведено на 22 април 2015 г., Националният съвет за закрила на детето прие отчета за изпълнението на Националния план за превенция на насилието над деца 2012 – 2014 г. Направен бе преглед на мерките и действията, които държавата предприема за закрила на децата от всички форми на насилие, както и на всички други форми за предотвратяване и разкриване, докладване, разследване и проследяване на случаите на малтретиране на деца. Представен бе мониторинг на изпълнението на Координационния механизъм за насилие. Въз основа на направените изводи и препоръки в двата доклада, Националният съвет за закрила на детето взе решение да бъде разработена и внесена за одобрение в Министерски съвет 5-годишна Национална програма за закрила на децата от насилие за периода 2016 – 2020 г. Със заповед на председателя на ДАЗД е възложено на междуведомствена работна група „Превенция на насилието и злоупотребата с деца” към НСЗД да разработи стратегическия документ. Предстои изпълнение на дейността през 2016 г.

Дейност 6.2.2.: Организиране и провеждане на проверки в образователните институции за деца

Отговорни институции: Водещи: ДАЗД

През 2015 г. експертите на Главна дирекция „Контрол по правата на детето” са извършени общо **218 /двеста и осемнадесет/ броя** проверки, от които **79 бр.** са за насилие, което е с около 10% увеличение в сравнение с предходната година. От тях **51 /петдесет и една/** проверки са по сигнал в **образователни заведения**, при които в преобладаващия брой случаи **/80%/**, е проверявано правото на детето на закрила срещу насилие по чл. 19 от Конвенцията на ООН за правата на детето, както и правото на детето на закрила, регламентирано в чл. 10, ал. 1 от Закона за закрила на детето. За отстраняването на установени в тях нарушения, на директорите са дадени 46 бр. задължителни предписания с 210 точки, придружени с методически указания и механизъм за взаимодействие между отговорните институции. Най-общо е констатирано, че не се прилага стриктно утвърденият от МОН Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище; че липсва регламентация в училищните правилници и в длъжностните характеристики на

служителите изискването за спазване на задължението за съдействие, регламентирано в чл. 7, ал. 1 и ал. 2 от Закона за закрила на детето /ЗЗДет/; педагогическият персонал не разпознава признаците за дете в риск и в случаи на ученици с проблемно поведение не се търси външна подкрепа и не е подаван сигнал до ОЗД/ДСП за дете в риск; установявани са пропуски и нарушения по отношение на охраната и пропускателния режим, които не гарантират сигурността на децата; занижен контрол от страна на директорите по отношение задълженията на педагозите да информират родителите за развитието на ученика, спазване на училищната дисциплина, както и за уменията му за общуване и интегриране в училищната среда; не се документира и работата с учениците, извършвана от педагогическия съветник.

Издадените задължителни предписания касаят предприемане на превантивни действия за осигуряване на закрила на деца от насилие, както и действия за осигуряване конкретни нужди на децата, в зависимост от тяхното развитие, степен на увреждане и поведенчески отклонения. За всички извършени проверки, приключили с издаване на задължително предписание са уведомени горестоящите органи за резултатите и за съдействие по отношение на изпълнението им.

Оперативна цел 6.3.: Повишаване на административния капацитет на специалистите, работещи с деца

Дейност 6.3.1.: Провеждане на въвеждащи и надграждащи обучения на служителите от ОЗД

Отговорни институции: Водещи: АСП

Партниращи институции: ДАЗД, НПО

Описание на постигнатото:

През 2015 г. за служителите от ОЗД са провеждани обучения по Оперативния план за национални обучителни програми на Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи (ЦРЧРРИ) по следните теми:

- „Социална работа за деца и семейства в риск”, с модули: Подходи и методи в социалната работа за деца и семейства в риск, Съвременна социална политика на социална работа с деца и семейства в риск, Социални услуги за деца в процеса на деинституционализация, Работа на социалния работник с деца и младежи с девиантно и делинквентно поведение, Работа по случай на насилие над деца и др.;

- „Работа по случай на родителско отчуждение – Методическо указание за работа по случай на деца в риск от родителско отчуждение, социални доклади при случаи на PAS, взаимодействие на отделите „Закрила на детето” с институции и организации, имащи отношение по проблематиката”;

- „Специфика при работа с деца, жертви и/или свидетели на престъпления или пострадали от насилие”;

- „Етапи на планиране и осъществяване на процеса по извеждане на деца с увреждания от специализирани институции, механизми на междуинституционално взаимодействие. Развитие на мрежа от социални услуги”;

- „Работа с приемни родители и деца, настанени в приемни семейства – оценка и проучване на кандидати за приемни семейства, качество на услугата „приемна грижа”;

- „Социална работа с местни общности”;

- „Работа с приемни родители и деца, настанени в приемни семейства – оценка и проучване на кандидати за приемни семейства, качество на услугата „приемна грижа”;

Други обучения, в които са участвали служители от отдели „Закрила на детето” през 2015 г.:

- „Въвеждащо обучение за Модул „Закрила на детето” от разработваната Интегрирана информационна система на АСП”;
- „Укрепване на правния и институционалния капацитет на съдебната система в сферата на младежкото правосъдие”;
- „Подкрепа за децата в конфликт със закона, децата в риск и техните семейства”;
- „Въведение в подхода резилианс”;
- „Правосъдието – приятел на детето”;
- „Работа с деца търсещи и/или получили международна закрила”;
- „Модел на активна семейна подкрепа в директната работа в рамките на процеса на деинституционализация”;
- „Обучение на обучители на приемни родители за предоставяне на специализирана грижа на търсещи и получили международна закрила деца”;
- „Отключване на правата на децата: Укрепване капацитета на професионалистите в ЕС за реализиране правата на уязвимите деца”;
- „Ефективно прилагане на законодателството за защита правата на децата жертви на домашно насилие”;
- „Работа по случаи на насилие”;
- „Трафик на хора. Изход и реинтеграция, бариери и възможности”;
- „Интернет и трафик на хора”.

Дейност 6.3.2.: Обучение за директорите на училища и детски градини на територията на в гр. София с цел подобряване на сигнализирането и сътрудничеството в случаите на насилие над деца и повишаване на уменията за разпознаване на индикациите за наличие на различните видове насилие над деца

Отговорни институции: Водещи: МОН, РИО на МОН, ДАЗД

Партниращи институции: МВР, АСП

Описание на постигнатото:

На организираното през месец януари 2015 г. обучение на директори на столичните училища и детски градини ДАЗД се включи с два екипа от експерти, които представиха основните аспекти в работата по превенция на насилието над деца, белезите за идентифициране на насилие над деца, функционирането и взаимодействието на органите за закрила на детето в работата по случаи на насилие. Акцент в обучителната програма беше прилагането на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция. Бяха обсъдени конкретните ангажменти на педагогическия персонал във връзка с изпълнение на ангажиментите по механизма, срещаните трудности в работата и възможните решения.

Оперативна цел 6.4.: Подобряване на координацията в случаите, свързани със случаи на деца в риск

Дейност 6.4.1.: Изработване, подписване и въвеждане в практиката на Координационен механизъм за взаимодействие между институциите и организациите за гарантиране правата на непридружените деца чужденци, пребиваващи в Република България, включително, търсещи или получили международна закрила

Отговорни институции: Водещи: ДАЗД

Партниращи институции: ДАБ, МВР, МТСП, НПО, АСП

Описание на постигнатото:

В изпълнение на решение на Националния съвет за закрила на детето председателят на ДАЗД сформира междуведомствена работна група със задача да разработи Координационен механизъм за взаимодействие между институциите и организациите за гарантиране правата на непридружените деца чужденци, пребиваващи в Република България, включително търсещи или получили международна закрила.

На 30.04.2015 г. бе проведено последното заседание на работната група, на което са направени финални уточнения по текста. Впоследствие изготвеният проект на документа беше изпратен за бележки и предложения на всички ангажирани по проблема институции и на някои неправителствени организации, участвали в работата на работната група. Предвид някои противоречиви предложения по разработения текст на документа от работната група, произтичащи основно от липсата на адекватна законова уредба, предстои в работен порядък да бъдат обсъдени с институциите възможните промени с цел сближаване на позициите и постигане на съгласие да се подпише документа.

Координационният механизъм на първо място разписва структурата и ангажиментите на институционалната система на национално и регионално ниво, като систематизира общите правомощия на всяка институция и регионалните ѝ структури, които имат отношение към положението на непридружените деца чужденци, включително търсещите или получили международна закрила. На следващо място, в документа са разписани трите основни етапа на прилагане на Координационния механизъм, съобразно положението на детето и действията и процедурите, осъществявани от институциите на местно ниво.

Финализирането и одобрението на Координационния механизъм от всички заинтересовани страни е от съществено значение за гарантиране на правата на децата от целевата група и особено в контекста на правната уредба на законовото представителство на непридружените деца чужденци. Новото законодателно решение в Закона за убежището и бежанците във връзка с представителството на непридружените деца бежанци посочва органа, който ще упражнява правомощието по назначаване на законовите представители,

През 2015 г. усилията на ДАБ са насочени приоритетно към създаване на условия за предпазване на децата от физическо, психическо и сексуално насилие. Създадено е защитено пространство, което минимизира риска от различни форми на насилие на тази уязвима категория лица. Грижите и услугите /здравни, социални и психологически/, които предоставят експертите от ДАБ при МС на непридружените малолетни и непълнолетни лица са достатъчна гаранция за защита на техния „най-добър“ интерес. Използвани са инструменти за ранна идентификация на деца с травматичен опит. Изготвени са експертни оценки на уязвимост на деца чрез психологически стандартизирани и полустандартизирани интервюта с детето и семейството, включително и с непридружените малолетни и непълнолетни лица.

Дейност 6.4.2.: Координация, мониторинг и контрол по прилагането на Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на непридружени деца и деца-жертви на трафик, завръщащи се от чужбина

Отговорни институции: Водещи: ДАЗД, МВР

Партниращи институции: Всички институции и организации, свързани с изпълнението на Координационния механизъм

Описание на постигнатото:

През 2015 г. Държавна агенция за закрила на детето беше сезирана за 34 деца, станали жертва на трафик с цел трудова или сексуална експлоатация. Държавите по дестинация през миналата година са Швеция, Австрия, Великобритания, Германия, Словакия, Чехия и Сърбия. Предотвратено е извеждането на 1 дете с цел сексуална експлоатация за Германия, предотвратен е опит за незаконно осиновяване на дете, родено на територията на България. Агенцията бе сезирана и за евентуална продажба на бебе в Гърция. През годината ДАЗД координира предприемането на мерки за закрила за две непълнолетни румънски гражданки, които бяха въввлечени в сексуална експлоатация в нашата страна. Най – много регистрирани случаи на деца, свързани с трудова или сексуална експлоатация бяха получени от българските дипломатически мисии в Кралство Швеция, Великобритания и Австрия.

През изминалата година експертите от ДАЗД, заедно с партньорите от МВР, координираха репатрирането на 25 деца от страните-членки на ЕС: 5 деца от Великобритания, 10 деца от Швеция, 5 деца от Австрия, 2 деца от Германия, 2 деца от Испания и 1 дете от Кипър. За всички деца, завърнали се в нашата страна, Държавната агенция за закрила на детето е координирала посрещането им от социални работници и предприемането на спешните и дългосрочни мерки за закрила.

С оглед проследяване на развитието на децата и спазването на техните права за достъп до образование и здравеопазване, с цел предотвратяването на повторно извеждане от страната и въвличането им в неподходящи за възрастта им дейности, бяха изготвени мотивирани становища до министъра на вътрешните работи за налагане на мярка по чл. 76а от Закона за българските лични документи за 36 деца, за срок от 2 години.

През 2015 г. Държавната агенция за закрила на детето е координирала следните случаи, свързани с експлоатация на деца:

- 9 случая на момичета, станали жертва на сексуална експлоатация във Великобритания, Германия, Швеция;
- 19 случая на трудова експлоатация чрез просия: 12 момчета и 7 момичета, регистрирани в Австрия, Швеция, Гърция, Испания и Франция;
- 4 случая за момичета, станали жертви на трудова експлоатация чрез джебчийски кражби, регистрирани в Швеция, Словакия и Сърбия.
- 2 случая, които се отнасят за момчета, жертви на трудова експлоатация в Гърция и Великобритания.

През 2015 г се наблюдава увеличаване на случаите с малолетни и непълнолетни български деца на територията на Швеция, поради засилената миграция на българските граждани, (повечето, от които представители на ромската общност), които просят по улиците на големите градове там или се занимават със събиране на отпадъци. Голям брой от тези семейства пътуват заедно с децата си. Този факт поставя в риск много български деца, които остават необхванати от образователната система и прекарват повече от времето си през деня по улиците на градовете там.

Случаите на децата, жертви на трафик и/или завръщащи се от чужбина активно се наблюдават от отдели „Закрила на детето” (ОЗД) към ДСП, за период от 1 година. По преценка на социалния работник, периодът на наблюдение може да се удължи, в зависимост от спецификата на конкретния случай.

В АСП се администрират данни за наблюдаваните от отдели „Закрила на детето” деца. През 2015 г., за наблюдаваните от ОЗД деца в АСП е налична следната информация:

- за първо тримесечие /м. I-III/ – наблюдавани са 32 деца;
- за второ тримесечие /м. IV-VI/ – наблюдавани са 38 деца;
- за трето тримесечие /м. VII-IX/ – наблюдавани са 36 деца;
- за четвърто тримесечие /м. X-XII/ – наблюдавани са 24 деца.

За пета поредна година НКБТХ организира, съвместно с фондация „Ханс Зайдел“, Академия за доброволци. Чрез доброволческата академия младите хора ще обогатят своите умения в презентирането и ще се сработят като екип, като се създаде чувство за общност между всички младежи. Част от предвидените дейности включват доброволците да подготвят интересни колажи на тема „Борба с трафика на хора“.

Всяка МКБТХ селектира 6 нови и номинира 2 обучени доброволци, които са вече обучени и провели няколко обучения и провели няколко обучения по метода „връстници обучават връстници“ (ментори). Така наречените ментори ще бъдат наблюдатели и ще помагат в обученията, които ще продължат два дни половина.

Дейност 6.4.3.: Мониторинг на изпълнението на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция.

Отговорни институции: Водещи: ДАЗД

Партниращи институции: МВР, АСП, общини

Описание на постигнатото:

По силата на подписаното през 2010 г. „Споразумение за сътрудничество и координиране на работата на териториалните структури на органите за закрила на детето при случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и при кризисна интервенция”, органите за закрила на детето на национално и местно ниво са ангажирани с прилагането на Координационния механизъм. Сключеното споразумение е в изпълнение на разпоредбата на чл. 6а от Закона за закрила на детето.

Координационният механизъм е разработен с цел да обедини ресурсите и усилията на ангажираните партньори за осигуряване на ефективна система за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и в случаите, при които е необходима кризисна интервенция; изясняване и разпределяне на основните права, задължения, процедури и подходи на участниците.

Държавната агенция за закрила на детето, в партньорство с Министерство на вътрешните работи, Агенцията за социално подпомагане и областните администрации, ежегодно извършва мониторинг на прилагането на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция (Координационния механизъм).

Мониторингът се извършва по утвърдена методология и сравними индикатори, което позволява да се проследи изпълнението, да се оцени ефективността на работата, да се очертаят проблемните въпроси, свързани с оптимизация на взаимодействието и подхода от страна на различни български институции при предприемането на съгласувани действия във всеки конкретен случай на насилие и злоупотреба с дете.

В началото на 2015 г. бяха изпратени утвърдените информационни карти до всички дирекции „Социално подпомагане” (ДСП), Районни управления на МВР (РУ) и общини. На областно ниво те се обобщават от Регионалните дирекции „Социално

подпомагане” (РДСП), Областните дирекции „Полиция” (ОДП) и Областните администрации (ОА) с информация за дейностите, свързани с прилагането на Координационния механизъм през календарната 2014 г.

В ДАЗД през 2015 година са обобщени и анализирани резултатите на национално ниво. Беше подготвен годишния мониторингов доклад за прилагането на Координационния механизъм през 2014 г., който включва описателен анализ на данните, идентифициране и анализ на проблемните области, препоръки за оптимизация и подобряване на взаимодействието при работата по случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция.

С оглед оптимизиране и подпомагане на работата на екипите на местно ниво членовете на междудомствените екипи са посочили, че е необходимо всяка община да направи анализ на съществуващите услуги за деца, преживели насилие и въз основа на конкретните потребности да се определи минимален пакет от социални услуги за работа с децата и семействата, като на областно ниво е необходимо да се предвиди функционирането на поне един Кризисен център и приложени програми за работа с извършителите на насилие. Оптимизация на работата на екипите е възможна при:

- Планиране и прилагане на мерки, насочени към изпълнението на личните лекари за своевременно сигнализиране за деца в риск.
- Осигуряване на обучения на социалните работници, насочени към професионална подкрепа в работата с деца, жертви на насилие и техните семейства.
- Осигуряване на съвместни обучения на мултидисциплинарните екипи за съвместна работа по Координационния механизъм.
- Осигуряване на регулярна супервизия на социалните работници в работата по случаи на деца, жертви на насилие.
- Материално и техническо обезпечаване на работата на екипите.
- Разработване на програма за работа с извършителите на насилие.

Резултатите от мониторинга на прилагането на Координационния механизъм за 2014 г. са представени на редовно заседание на Националния съвет за закрила на детето, проведено на 22 април 2015 г.

През 2015 г. в ОЗД към ДСП са постъпили 3 741 сигнала **за насилие над деца**, от общия брой сигнали за деца в риск. По 1 403 сигнала са идентифицирани рискови обстоятелства за децата и служителите от ОЗД са открили работа по случай. По 498 сигнала не е приключил срока за оценка към края на месец декември 2015 г. Проведени са срещи на мултидисциплинарните екипи по **964** сигнала за насилие над деца.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ VII. НАСЪРЧАВАНЕ НА УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА

Оперативна цел 7.1.: Включване на децата в обучителни модули, свързани с правото им на изразяване на мнение по различни теми

Дейност 7.1.1.: Кампания „Детско полицейско управление“

Отговорни институции: Водещи: МВР - ГДНП

Партниращи институции: Общини, училища

Описание на постигнатото:

Експертна група в МВР изработи Методическо пособие за работа по Програма „Детско полицейско управление” (ДПУ). В нея взеха участие експерти от

Министерство на вътрешните работи (МВР), Министерство на образованието и науката (МОН), Министерство на правосъдието (МП), Български младежки червен кръст (БМЧК), Българска православна църква (БПЦ), Български туристически съюз (БТС), Министерство на младежта и спорта (ММС) и др. През месец септември 2015 г. методическото пособие е отпечатано в тираж 300 (триста) бройки.

През 2015 г. са открити шест броя „Детски полицейски управления“ на територията на ОДМВР Плевен и ОДМВР Монтана. В тях членуват 150 деца на възраст от девет до дванадесет години. През 2015 година доброволците са обучавани на оказване на първа долекарска помощ, детска полицейска лична защита, безопасност на движението и други теоретични модули. В края на учебната 2014/2015 г. е проведено спортно състезание между ДПУ към РУ на МВР Берковица при ОДМВР Монтана. На победителите са връчени купи, грамоти и предметни награди.

В изпълнение на подписано споразумение между МВР и „ТЕЛЕНОР България“ ЕАД е реализирана програма под надслов „Безопасен Интернет“ за повишаване информираността и изграждане на умения у децата и младежите – участници в ДПА и ДПУ, за справяне с предизвикателствата, възникващи в съвременната дигитална среда, с цел превенция на онлайн престъпления и правонарушения, извършвани спрямо подрастващи.

Проведени са обучения на над 120 деца от ДПА и ДПУ по метода „връстници обучават връстници“. в пет областни центъра - Шумен, Търговище, Плевен, Видин и Смолян.

Оперативна цел 7.2.: Насърчаване на детското участие в България

Дейност 7.2.1.: Провеждане на заседания на Съвета на децата

Отговорни институции: Водещи: ДАЗД

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

През 2015 г. се проведеха две заседания на Съвета на децата – консултативен орган към председателя на ДАЗД. Първото се проведе в периода 31.05 – 02.06.2015 г. и бе под надслов „За по-добро бъдеще – да чуем гласа на децата днес“. Събитието бе посветено на Международния ден на детето – 1 юни.

По време на заседанието членовете на Съвета обсъдиха проблемите в училище и подготвиха декларация, която представиха на кръгла маса в Народното събрание. Официални гости бяха представителят на УНИЦЕФ за България г-жа Таня Радочай, г-жа Деяна Костадинова – секретар по социални политики, младежта и спорта на Президента на Република България, г-н Светослав Малинов – член на Европейския парламент, г-н Никола Казаков – председател на Държавната агенция за бежанците, г-жа Соня Найденова – представляващ Висшия съдебен съвет, г-жа Янка Такева – председател на Синдиката на българските учители, ръководители на държавни институции и неправителствени организации. Децата пуснаха своите послания, написани на летящи фенери.

Като обратна връзка от срещата с представители на високо равнище децата споделиха, че не са се почувствали изслушани. Освен това смятат, че се чувстват много по-овластени, когато организират кампании или правят предложение на местно ниво. Те проявиха интерес към разглеждания по това време в парламентарните комисии проект на Закона за предучилищно и училищно образование. Затова сред членовете на

Съвета бе проведена анкета по законопроекта, чийто анализ бе изпратен за сведение до Комисията по образование и наука към Народното събрание.

През лятото в Перник, Разград, Полски Тръмбеш и Дряново децата организираха инициативи за безопасно и здравословно лято.

Второто заседание се проведе в периода 01.10 – 03.10.2015 г. и имаше за основната цел да изработи кампания под наслов „Седмица за правата на децата”, която се проведе на територията на цялата страна в периода 16 – 20 ноември 2015 г. Официалната част бе в зала „Венус”, където членовете на Съвета се срещнаха с председателя на ДАЗД, Тотю Младенов – съветник на министър-председателя, Георги Лозанов - ръководител на СЕМ, Трендафел Меретев – директор на Фондация „Лумос” – България. Освен с тях, децата се срещнаха с доц. Велина Годорова, която представи проект на Стратегията на Съвета за правата на детето на Съвета на Европа. Георги Апостолов и Йордан Божилов представиха мерки за борба с вредното и опасно съдържание в Интернет.

В резултат на заседанието бяха проведени дейности за популяризиране на Конвенцията на ООН за правата на детето и на новата Стратегия за правата на детето на Съвета на Европа.

В изпълнение на тази инициатива, членове на Съвета на децата проведоха над 100 открити урока с 3000 ученици от 1 до 4 клас в училища от цялата страна. Те сами подготвиха и представиха интерактивен материал, занимателни игри и ребусите за урока по права на децата. Материалът ще бъде предоставен на Министерство на образованието и науката, за да бъде разпространен до училищата.

По идея на децата бе отбелязан 18 ноември – Европейски ден за защита на децата от сексуална експлоатация и сексуална злоупотреба. Председателят на ДАЗД г-жа Ева Жечева, заедно с г-жа Джема Грозданова, ръководител на българската делегация в ПАСЕ и депутат в Народното събрание на Р. България, анонсираха инициативата за популяризиране и осведомяване на обществеността за проблема, който засяга 20 % от децата в Европа.

Темата за сексуалната експлоатация и сексуалното насилие над деца е все още неприемлива, затова ДАЗД в партньорство с неправителствени организации разработва политики, които се основават на работа с родителите и информиране, създаване на чувствителност за използване на създадените в България инструменти за защита на деца от сексуално насилие.

Младите хора предложиха и разработиха анкета по проекта на Стратегия за правата на детето на Съвета на Европа. Разпространена до всички училища и лицензирани доставчици на социални услуги, тя бе попълнена от 9 500 деца, като

резултатите са в процес на обобщаване. Същите ще бъдат представени по време на съвместната Конференция на високо ниво между българското правителство и Съвета на Европа на 05 – 06.04.2016 г. в град София за лансиране на новата европейска стратегия за правата на децата.

На 20 ноември се проведе последната инициатива от кампанията – „Дърво на правата на децата“, по време, на която членовете на Съвета на децата, заедно със свои връстници украсиха дървета в София, Пловдив, Варна, Бургас, Русе и Враца с послания за правата на децата. Популяризиран бе и видеоклип, посветен на правата на децата. <https://www.youtube.com/watch?v=GDi7oUui-dw>, заснет от Енрико Горанов, член на Съвета на децата.

Редовните заседания на Съвета на децата допринасят за изпълнението на стратегическите цели на ДАЗД, описани в Националната стратегия за детето, като и в Стратегическия план на ДАЗД за 2014-2016 г. за насърчаване на детското участие и развитие на детските структури. Към момента обаче няма реална промяна в политиките в резултат на инициативите на Съвета.

По време на заседанията децата се запознават с основната рамка за защита на техните права, а след това информират връстниците си за тях. С тази цел беше изработена нова Фейсбук страница и стартираха дейности за по-тясно сътрудничество с други организации, насърчаващи детското участие, като Мегафон, детската група на Фондация „Лумос“ и Центъра за безопасен интернет.

За поредна година дейността на този съвет се изправя пред следните предизвикателства: липса на осигурени ресурси /времеви, човешки, финансови/; чрез Съвета на децата не могат да се чуят гласовете на уязвимите деца; има системно неразбиране на термина „детско участие“ от страна на възрастните и други.

За съвременното ни общество, мнението на децата е изключително ценно, защото никой не може да представи по-добре от самите тях преживяванията и емоциите им. Добра обобщаваща практика в ДАЗД е използването на анкетния метод, който трябва да продължи и в бъдеще. Важно е изграждането на партньорствата, чрез които да се достига до мнението на различните уязвими групи деца, а именно: деца, преживели насилие, вкл. сексуално насилие, деца от ромски произход, деца в контакт със закона (свидетели, извършители, жертви), деца – мигранти, деца, които вземат дейно участие в инициативи за гарантиране на безопасността на връстниците си в дигиталния свят.

Дейност 7.2.2.: Анализ на форми и практики за детско участие

Отговорни институции: Водещи: ДАЗД

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

С финансовата подкрепа на УНИЦЕФ бе направено обобщение на информация, събрана от областните управители за формите и практиките на детско участие в България. Анализът на получената информация показва, че *понятието за детско участие, така както се разбира от институциите на регионално и местно ниво е неясно и с различен обхват*. Различните интерпретации логично довеждат до различно разбиране на формите на детско участие. Необходима е кампания или избор на подходящ подход за *информирание и постигане на общосподелено разбиране на детското участие*. Обобщението и анализът на информацията, подадена от областните администрации показва, че в страната са *създадени различни форми на детско участие*. Най-разпространени и популярни са формите на детско участие на ниво училище и

община. На ниво училище детското участие може да е както неформално – напр. инцидентно или регулярно обсъждане на важни за децата въпроси, така и формално – чрез създаване на структури на самоуправление като ученически /училищен съвет/ парламент. *Ученическите съвети и общинските детски парламенти* могат да бъдат работещ механизъм за осъществяване на реално и ефективно детско участие и с потенциал за развитие. Чрез тези форми децата могат ефективно да участват със свои идеи и предложения по въпроси от училищния живот или живота в общината, които пряко ги засягат и да влияят върху вземането на решения. На база на подадената информация може да се направи извода, че въпреки че това е една от най-разпространените практики на детско участие, в много случаи ученическите съвети действат повече като *спомагателни органи* към педагогическите съвети и училищните ръководства, отколкото като коректив на властта на възрастните и изразител на интересите и мненията на учениците. Дейността на ученическите съвети е свързана в по-голяма степен с *генериране на идеи и предложения* и организиране на общоучилищни мероприятия и инициативи, отколкото със *систематичен мониторинг, оценка, активна обратна връзка* относно съществени за училищния живот проблеми и *вземане на решения от децата* по въпросите, които ги засягат. В редица случаи ученическите съвети се оказват в ролята на *медиатор* на решенията на ръководството на училището към децата. В други случаи, те представят мненията на своите връстници пред ръководството, но възрастните не ги въвличат във *вземането на стратегически решения*. Не са разпространени (поне от подадените данни не става ясно) форми за *проучване потребностите или мненията на децата* относно важни за живота в училище теми, не е известно да се прилагат иновативни подходи за генериране, събиране, обобщаване и представяне на идеите на децата в училище. С изключение на някои единични примери, в подадената информация липсват данни за същностни инициативи на ученически/училищни съвети/парламенти или за конкретни постигнати резултати в резултат от участието на децата. Едно възможно обяснение за тази ситуация е свързано с липсата информация за правата на децата и правото на детско участие и липсата на подкрепа от страна на възрастните, от друга. Децата имат потребност да знаят как да заявят желание и воля за реално участие в живота на училището, да са информирани за различните подходи за детско участие, а възрастните трябва да имат нагласа да приемат ученическите съвети като важен орган на самоуправление, да подкрепят и насърчават децата свободно да изразяват своето мнение. Необходимо е и да се работи за *промяна в нагласите* и формиране на активна позиция от страна на училищните ръководства и местните власти – да приемат децата като равноправни партньори в обсъжданията и вземането на решения, които ги засягат.

Като форма на детско участие *доброволчеството* също има сериозен потенциал за развитие. Чрез него децата получават възможност да участват по своя воля и желание в социално значими каузи, да формират гражданско самосъзнание и чувствителност към теми от социален характер. Децата не само формират качества, които са свързани с реално участие и включване, но и се учат да изразяват, отстояват и последователно изпълняват взетите решения. Необходима е подкрепа за приемането на *Закон за доброволчеството*, който да регламентира правата и задълженията на децата-доброволци, подготовката и обучението, от която имат нужда, капацитета на организациите, които имат право да извършват организирано доброволчество.

Дейност 7.2.3.: Организиране на среща със заинтересовани лица по темата за детското участие

Отговорни институции: Водещи: ДАЗД

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

През 2015 г. бе иницирана в такава среща в обединено детско заведение. Поради постъпил сигнал за насилие там посещението бе отложено до изясняване на ситуацията.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ VIII. СПОРТ, КУЛТУРА И ДЕЙНОСТИ ЗА СВОБОДНОТО ВРЕМЕ

Оперативна цел 8.1.: Създаване на условия и възможности за участие в безплатни занимания с физически упражнения и спорт

Дейност 8.1.1.: Реализиране на Програма „Спорт за деца с увреждания и деца в риск”.

Отговорни институции: Водещи: ММС, Общини

Партниращи институции: МОН, МЗ, спортни федерации

Описание на постигнатото:

В изпълнение на мярката по Програмата на ММС „Спорт за деца с увреждания и деца в риск“ са одобрени и финансирани общо 52 проекта.

В направление „Обучение по вид спорт за деца с увреждания” са работили 21 спортни организации по 17 вида спорт: голбал, лека атлетика, шахмат, тенис на маса, тенис, баскетбол с инвалидни колички, плуване, спортни танци, борба, спортно ориентиране, стрелба, конен спорт, колоездене, адаптирано плуване, шоудан, настолни игри, автомоделни спортове.

В направление „Начално обучение по вид спорт и спортни занимания за деца в риск” са работили 18 спортни организации по 15 вида спорт: лека атлетика, шахмат, тенис на маса, тенис, баскетбол, борба, акробатика, уиндсърф, кану-каяк, спортно ориентиране, стрелба, кикбокс, баскетбол, футбол, автомоделни спортове.

В спортни занимания в двете направления са обхванати **общо 1810 деца**.

Дейност 8.1.2.: Изпълнение на Програма „Спорт за деца в свободното време”

Отговорни институции: Водещи: ММС

Партниращи институции: МОН, общини, спортни организации

Описание на постигнатото:

В изпълнение на мярката се реализират 218 проекта на спортни клубове, които включват занимания по 49 вида спорт. Проектите се осъществяват в 87 населени места, на територията на 280 спортни обекта. Обученията се провеждат от 468 спортни специалисти/треньори. Целта на Програмата е да създаде условия и възможности за участие на деца в безплатни спортни занимания в свободното им време, с оглед подобряване на тяхното здраве и физическа активност. Програмата се реализира ежегодно от 1 февруари до 6 януари на следващата година, в две основни направления:

- Начално обучение по вид спорт;
- Спортни занимания през ваканциите.

В дейностите по Програмата са обхванати над 12 000 деца.

Оперативна цел 8.2.: Насърчаване изявата на децата с изявени дарби

Дейност 8.2.1.: Предоставяне на стипендии и еднократно финансово подпомагане на деца с изявени дарби по Програмата на мерките за закрила на децата с изявени дарби от държавните спортни училища, училищата към МК, от държавните общински училища и училищата на МЗХ

Отговорни институции: Водещи: МОН, МК, ММС, МЗХ

Партниращи институции: Общини

Описание на постигнатото:

Общият брой обхванати деца от мерките, предоставени от всички министерства и общините са 827 – 808 стипендии и 19 броя еднократно финансово подпомагане.

В изпълнение на дейността, са осигурени възможности на всички ученици от държавни и общински училища и на децата със СОП, класирани на първо, второ или трето място на конкурси, олимпиади и състезания в областта на науката, изкуствата и спорта, заявени в разделите на Програмата с мерки за закрила на деца с изявени дарби, да придобият право на едногодишна стипендия и на еднократно финансово подпомагане по Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби. Обхванати са 184 деца от държавни училища към МК и от общински училища, 367 деца от държавни училища към МОН и от общински училища, 249 деца от държавни училища към ММС и от общински училища, 8 деца от държавни училища към МЗХ и от общински училища. Над 90 % от децата, подали през 2015 г. документи за стипендия, са придобили право на едногодишна стипендия в размер на 135 лв. месечно или еднократно финансово подпомагане в размер до 195 лв. Изразходваните средства са общо 1300000 лв. за учениците от държавни и общински училища.

Резултат и ефект: От МК, МОН, МЗХ, ММС и общините са предоставени стипендии и еднократно финансово подпомагане на 827 деца с изявени дарби, които са класирани на национални и международни конкурси в областта на изкуството, науката и спорта по Програмата на мерките за закрила на децата с изявени дарби през 2015 г. Всички деца, които са имали право на стипендии и еднократно финансово подпомагане, са ги получили. Съществуващото неизпълнение и породено от това, че част от планираните национални или международни конкурси не са били проведени или са проведени в края на годината, като предоставянето на стипендии преминава в 2016 г., както и от факта, че част от подалите искания ученици не са отговаряли на условията за отпускане на стипендия и еднократно финансово подпомагане. Не са предоставени 47 броя еднократно финансово подпомагане, тъй като няма подадени искания за тях.

Оперативна цел 8.3.: Осигуряване на достъп на всички деца до културни дейности и дейности за свободното време

Дейност 8.3.1.: Насърчаване участието на децата и учениците в извънкласните и извънучилищните дейности в областта на науката, изкуството и спорта в училищата и обслужващите звена

Отговорни институции: Водещи: МОН, МК, ММС, общини

Партниращи институции: Културни институти, общини

Описание на постигнатото:

Осигурено бе участието на децата и учениците, които направиха своя избор за занимания в областта на изкуството, науката, технологиите и спорта – извънкласни дейности в училища и обслужващи звена, школи, състави, клубове, курсове и кръжоци чрез мрежата на читалищата, образователни проекти в културните институти. Чрез Националния календар за извънучилищните дейности на МОН в направленията наука, техника, изкуства и спорт и чрез Националния спортен календар на МОН се предостави възможност за изява на способностите и дарованията на децата и учениците на регионално и национално ниво. През учебната 2014/2015 година от Националния календар за извънучилищните дейности на МОН са проведени общо 84 изяви – 8 международни и 76 национални конкурси, състезания, фестивали и др. в областта на науката, изкуствата, технологиите и спорта. През учебната 2014/2015 година от Националния спортен календар на МОН са проведени общо 21 изяви – 3 международни и 18 национални прояви, в които са взели участие 102 204 ученици.

Осъществена е успешно Националната програма „Училището – територия на учениците” за 2015 година, модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците от начален етап”. За 2015 година са финансирани 89 проектни предложения в рамките на 800 000 лв.

До месец април 2015 година продължи изпълнението на дейностите по проект „Да направим училището привлекателно за младите хора – УСПЕХ”, който се осъществява по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, финансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз. По този проект учениците избираха занимания в различни форми на извънкласни и извънучилищни дейности.

Реализирана бе програмата за творчески ваканции на Националния дворец на децата „Хайде да творим заедно!“ през летните месеци на 2015 година с участието на 1305 ученици и 135 ръководители. Групите водеха занимания в базите на „Ученически отдих и спорт“ ЕАД.

С оглед на необходимостта от своевременно оповестяване на възможностите за летен отдих на учениците „Ваканционна програма – 2015” е публикувана на интернет страницата на Министерството на образованието и науката – рубрика „Ваканции”, на вниманието на родители, деца и ученици от цялата страна. Материалът е илюстриран и подготвен във вид, атрактивен за потребителите.

В изпълнение на мярката са обхванати 1 827 деца в риск в 7 спортни прояви от Държавния спортен календар на Българска спортна федерация за деца, лишени от родителски грижи (БСФДЛРГ). В 18 спортни прояви от Държавния спортен календар на Българска асоциация „Спорт в училище“ (БАСУ) са обхванати 3 679 деца. Общият брой обхванати деца в спортни прояви е 5506.

В Държавните културни институти се насърчава участието на всички деца в извънкласна дейност към училища и обслужващи звена, школи, състави, клубове и кръжоци, в това число в мрежата на читалищата и културните институти. Броят на участвалите деца е нараснал, също така е увеличен броят на съществуващите извънкласни и извънучилищни дейности в училищата по изкуствата и културните институти. В културните институти - театри, оперно-филхармонични дружества, музеи, галерии, училища по изкуствата са функционирали през 2015 г. 2010 форми на извънкласни и извънучилищни дейности – курсове, кръжоци, школи, студии; от държавните културни институти са проведени 2650 броя образователни програми за деца, образователни концерти и лектории.

Осигурен е достъп на всички деца до културни дейности и дейности за свободното време.

Резултат и ефект: Целевите стойности за повишаване на броя на обхванатите деца в извънкласни дейности и на образователните проекти за деца са изпълнени, което допринася за повишаване на броя на обхванатите деца в извънкласна дейност в училище и обслужващите звена, школи, състави, клубове и кръжоци, образователни проекти в културните институти, което има водеща роля при възпитанието на зрители и бъдещи творци.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ IX. МОНИТОРИНГ И ПОДОБРЯВАНЕ НА РАБОТАТА НА СИСТЕМАТА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

Оперативна цел 9.1.: Мониторинг на системата за закрила на децата.

Дейност 9.1.1.: Провеждане на мониторинг на новооткритите услуги за деца

Отговорни институции: Водещи: ДАЗД

Партниращи институции: АСП

Описание на постигнатото:

Във връзка с постъпили сигнали чрез Националната телефонна линия за деца 116 111 за negliжиране и насилие на потребителите, през 2015 г. е извършено наблюдение в Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи – гр. Първомай, общ. Първомай, обл. Пловдив, изграден по проект „Детство за всички“. Поради краткия период на предоставяне на социалната услуга /3 месеца/, не е извършена проверка, а наблюдение, целта на което е оказване подкрепа на екипа за справяне с трудностите, възникващи в процеса на предоставяне на социалната услуга. На управителя на ЦНСТДМ – Първомай са дадени 17 препоръки, касаещи: привеждане на правилата и процедурите в съответствие с изискванията на НКССУД; на служителите да се осигури обучение, вкл. практическо и външна супервизия за емоционална подкрепа; стриктно да се спазват принципите за поведение на Етичния кодекс на работещите с деца, като не се допуска прилагане на нехуманни дисциплинарни и ограничителни мерки спрямо децата.

С цел повишаване качеството на грижи за децата в ЦНСТДМ – Първомай е направено предложение до кмета за осигуряване на практическо обучение на персонала, супервизия и осъществяване на засилен външен контрол. Направено е искане при констатиране на продължаващи нарушения на етичните норми спрямо виновните длъжностни лица да бъдат приложени дисциплинарни мерки съобразно разпоредбите на Кодекса на труда. Целта на предприетите действия е в центъра да се предоставя качествена услуга, като се гарантира сигурността на децата и предоставянето на индивидуално внимание и грижа.

Въз основа на осъществената контролна дейност като цяло е подобрена организацията на работа и качеството на предлаганата услуга в новооткритите услуги за деца. Разработени са липсващите вътрешни документи – правилници, планове, регистри, правила и процедури, а наличните такива са приведени в съответствие с изискванията на Наредбата за критериите и стандартите за социални услуги за деца. Подобрено е документиранието на дейността – при възникнал инцидент, проведените екипни и междуинституционални срещи се протоколират, разработени са процедура за вътрешен контрол, програма за оценка на изпълнението на задачите на служителите, съставена е процедура за атестиране на персонала и всеки работещ в услугите има разработен личен план и формуляр за оценка на индивидуалното трудово изпълнение.

Дейност 9.1.2.: Оказване на методическа подкрепа на ОЗД при възникнали казуси на деца в риск

Отговорни институции: Водещи: ДАЗД, АСП

Партниращи институции: няма

Описание на постигнатото:

Практика е да се оказва методическа помощ на ОЗД по определени казуси, което се прави в хода на извършвани проверки от страна на ГДКПД, както и по телефон, в инициран от ОЗД разговор. Също така методическа помощ на ОЗД се оказва при заявка от негова страна в организирана работна среща по конкретни случаи на дете. Налично е добро сътрудничество в това отношение между ДАЗД и ДСП, респективно ОЗД. През 2015 г. към териториалните поделения на АСП са изготвени 35 методически указания, касаещи дейностите по закрила на детето.

Служители на дирекция „Закрила на детето” в АСП са участвали в 33 срещи с представители на териториалните структури за обсъждане на различни казуси и предоставяне на методически указания по случаи на деца в риск, както и в междуинституционални срещи в тази насока.

Ежедневно се предоставят методически указания и насоки за подобряване на работата и във връзка с отправени от страна на териториалните структури запитвания по конкретни казуси на деца в риск или касаещи дейностите по закрила на детето.

Дейност 9.1.3.: Изготвяне на модел на социален доклад, който да се представя в съдебно производство и който включва необходимия минимум от данни, събрани посредством методика от количествени и качествени показатели за изследване на родителския капацитет, конкретните области за проучване, насоки за спазване при социалното изследване на потребностите на детето, оценка на ресурсите на родителите и подкрепящата среда, както и източниците на информация

Отговорни институции: Водещи: ДАЗД, АСП

Партниращи институции: МТСП

Описание на постигнатото:

През 2015 г. е финализирана работата на междуинституционалната работна група /ДАЗД, МТСП и АСП/, под ръководството на ДАЗД, за създаването на методика от количествени и качествени показатели за изследване на родителския капацитет при изготвяне на социален доклад, представян в съдебно производство, с цел ограничаване субективизма и в помощ на служителите в ОЗД, както и работа по проблема „дете в родителски конфликт“. При изготвянето на модела на доклада е търсено мнението и на представители на съдийската общност, на неправителствени и родителски организации, проучена е и международна практика. Моделът на социалния доклад е изпратен на изпълнителния директор на АСП за прилагане и унифициране на практиката на социалните работници в отделите за закрила на детето.

През 2015 г. председателят на ДАЗД и изпълнителният директор на АСП, утвърдиха указания за изготвяне на социален доклад до съдебен орган при спор относно упражняване на родителски права, режим на лични контакти, разрешение за

излизане в чужбина/при условията на заместващо съгласие/ и др. Към указанията е приложена и матрица на социален доклад.

Оперативна цел 9.2.: Представяне на политиката на България в областта на насърчаването и защитата на правата на детето

Дейност 9.2.1.: Подготовка за предоставяне на допълнителна информация пред Комитета по правата на детето, свързана с процедурата по защита на представения III, IV и V консолидиран национален доклад

Отговорни институции: Водещи: МВнР

Партниращи институции: ДАЗД

Описание на постигнатото:

Във връзка със защита на Трети, Четвърти и Пети консолидиран доклад на Република България за изпълнение на ангажиментите, заложи в Конвенцията на ООН за правата на детето и нейните факултативни протоколи, дейността не е приключила, ще продължи и през 2016г.

Оперативна цел 9.3.: Спазване правата на децата и стандартите за качество на услугите за деца

Дейност 9.3.1.: Изработване на процедура за достъп на доброволци до специализирани институции и услуги от резидентен тип за деца

Отговорни институции: Водещи: ДАЗД

Партниращи институции: Заинтересовани страни

Описание на постигнатото:

По предложение на ДАЗД и на основание чл. 46 от Наредбата за критериите и стандартите за социални услуги за деца, който регламентира задължение на доставчика на социални услуги за деца, предоставяни в специализирани институции и услуги от резидентен тип, да провежда внимателен подбор на персонала и доброволците, работещи с деца в тях, през м. юни 2015 г. бе изготвен Проект на „Процедура за достъп на доброволци до специализирани институции за деца и услуги от резидентен тип”. Инициативата е в защита на интересите и сигурността на децата, лишени от родителска грижа. Процедурата бе публикувана на електронната страница на ДАЗД за обществено обсъждане. В отговор на отправени писма към неправителствени организации и във връзка с публичното представяне на проектодокумента в ДАЗД постъпиха 10 становища от ръководители на неправителствени организации с коментари и предложения по текста на процедурата.

През м. ноември 2015 г. експерти от ДАЗД изготвиха нов проект на Процедурата. Във връзка организирана от ДАЗД междуведомствена работна среща за обсъждане на проектодокумента бяха изготвени писма до всички заинтересовани страни (ММС, МТСП, АСП, НСОРБ и неправителствените организации дали становища по проектодокумента), с покана да номинират свои представители за участие в срещата, която се проведе в края на 2015 г. Всички участници приветстваха и подкрепиха така

съставената процедура, определиха я като изчерпателна, балансирана и даваща ясни насоки за работа. Обединиха се около становището, че тя припокрива идеята за улесняване извършването на доброволческа дейност и гарантиране сигурността и безопасността на децата в специализираните институции и услугите от резидентен тип. Направено бе предложение процедурата да бъде преработена като методическо указание. В края на срещата бе определен срок до месец март 2016 г. процедурата да бъде финализирана.

Оперативна цел 9.4.: Развитие на иновативни услуги за деца

Дейност 9.4.1.: Лицензиране на доставчици за предоставяне на иновативни социални услуги за деца

Отговорни институции: Водещи: ДАЗД; Партниращи институции: няма

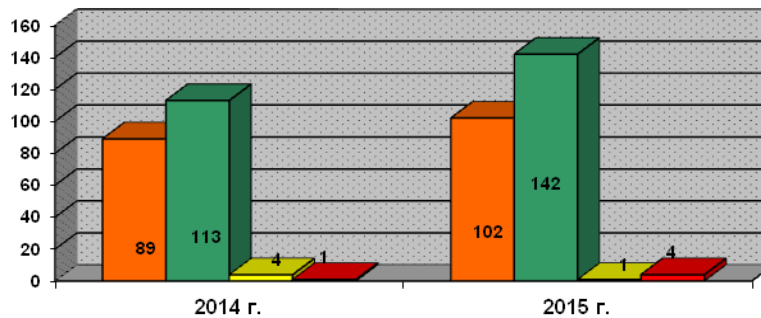
Описание на постигнатото:

През 2015 г. председателят на ДАЗД е издал общо 102 лиценза за предоставяне на 142 социални услуги за деца. През календарната 2015г. са организирани и проведени общо 12 броя заседания на Комисията по лицензиране на доставчици на социални услуги за деца. Съставени са 12 протокола от заседанията. За отчетния период са подготвени 104 заповеди (63 за издаване на лиценз; 36 за подновяване на лиценз; 4 заповеди, с които е отказано издаването на лиценз и 1 заповед за прекратяване на лиценз). През 2015 г. председателят на ДАЗД не е издавал заповед за отнемане на лиценз.

На интернет страницата на Държавната агенция за закрила на детето (www.sacr.government.bg) се поддържат в актуалност следните електронни регистри: Регистър на издадените лицензи – регистърът включва: името на организацията, името на председателя на организацията; адрес на седалище на доставчика; вида и целевите групи, които обхваща услугата; адрес, на който се предоставя услугата; лице за контакт и телефон за връзка; номер и дата на лиценза и др. Регистър на отказаните лицензи – публикува се името на организацията и мотивите за отказ за издаване на лиценз; Регистър на отнетите лицензи – регистърът включва: името на организацията; номер и дата на лиценза; услугите, за които е бил издаден лицензът; мотивите за неговото отнемане. Всички издадени лицензи се публикуват в Административния регистър към Министерски съвет и периодично Регистърът се актуализира.

Във връзка с административното подпомагане на Комисията по чл. 43б, ал. 1 от Закона за закрила на детето са изготвени 134 становища по постъпили заявления от кандидат-доставчици и доставчици на социални услуги за деца.

На Графика 1 в сравнителен план е представен процесът по лицензиране 2014-2015 г.

Лицензиране на доставчици на социални услуги за деца
2014-2015 г.

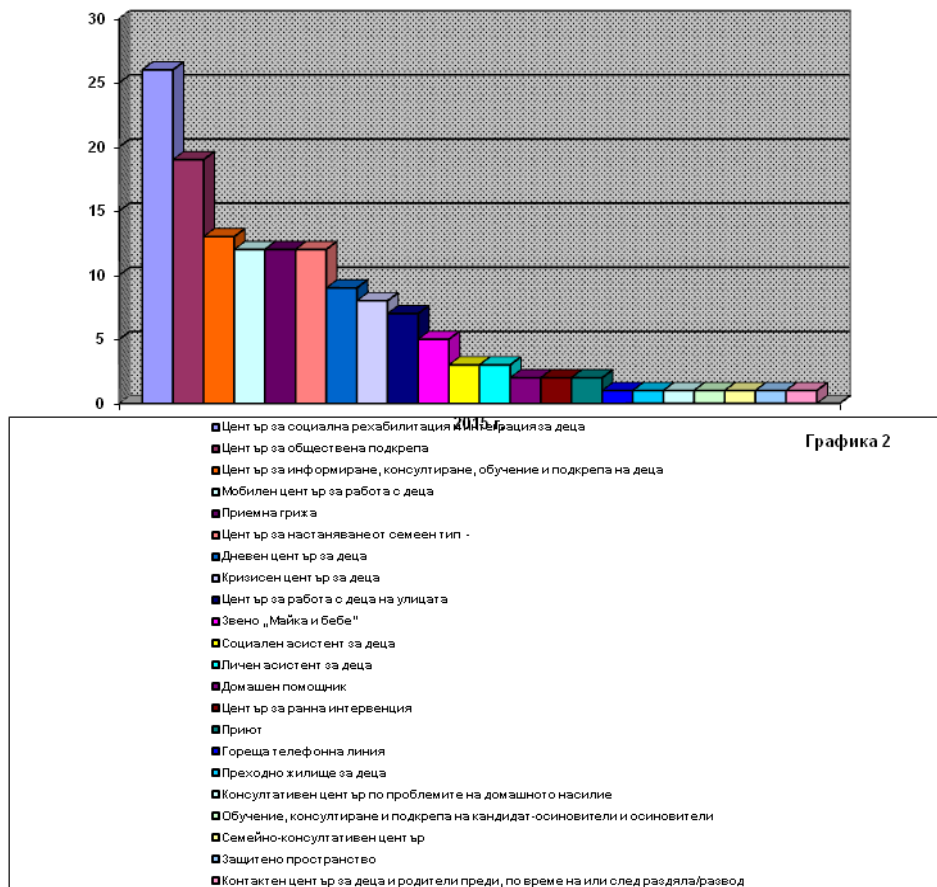
Графика 1

За отчетния период са проведени общо 793 консултации на кандидат-доставчици и доставчици на социални услуги за деца (580 консултации по телефон, 144 консултации по електронна поща и 69 консултации в Приемната на ДАЗД). Най-често задаваните въпроси са били свързани с изискванията, регламентирани във Вътрешната процедура по лицензиране: необходими документи за кандидатстване за издаване/подновяване/прекратяване на лиценз, описание на социалната услуга, за която се кандидатства за издаване на лиценз; спазването на нормативната уредба, свързана с предоставянето на социални услуги за деца; методиките за социални услуги, изисквана от Комисията по лицензиране допълнителна информация и др. През 2015 г. най-много лицензи са издадени за предоставяне на социалните услуги за деца: „Център за социална рехабилитация и интеграция за деца”; „Център за обществена подкрепа”, „Център за информиране, консултиране, обучение и подкрепа на деца”, „Мобилен център за работа с деца”, „Приемна грижа”, „Център за настаняване от семеен тип”. През отчетния период председателят на ДАЗД е издал лиценз за предоставяне на следните иновативни услуги: „Консултативен център по проблемите на домашното насилие”, „Защитено пространство”, „Контактен център за деца и родители преди, по време на или след раздяла/развод”, „Семейно-консултативен център”, „Център за ранна интервенция”. Иновативните услуги създават условия за обхващане на всички уязвими общности и групи като предлагат специализирани програми за подкрепа на децата и техните семейства, включително и за деца от други европейски страни.

На Графика 2 са представени социалните услуги за деца, за които председателят на ДАЗД е издал лиценз през 2015 г.

Социални услуги, за които председателят на ДАЗД е издал лиценз през 2015 г.

На основание нормативно изискване за ежегодна отчетност от 2009 г. Държавната агенция за закрила на детето извършва мониторинг на дейността на лицензираните доставчици, предоставящи социални услуги за деца. Въведена е специализирана информационна карта за събиране по предварително утвърдени показатели на групи данни за осъществените дейности по предоставяне на услугите, включително обхвата на услугите и ефекта върху потребителите.

През 2015 г. 194 лицензирани доставчици са изпратили в ДАЗД отчети за дейността си през 2014 г. Не са предоставили информация за дейността си 12 % от доставчиците на социални услуги за деца, които са с активни лицензи за периода. Основно това са доставчици, получили лицензи през второто полугодие на 2014 г., които не са стартирали дейност по издадения лиценз. Постигнато ниво на отчетност през 2015 г е с 16 % повече в сравнение с 2013 г. и 2014 г., или 88 %. Общо 123 броя са услугите за деца, делегирана държавна дейност, които през 2014 г. са възложени от общините на външни доставчици. От анализа на данните, постъпили в Държавната агенция за закрила на детето е видно, че общият брой потребители на социалните услуги за 2014 г. е 34 846 деца и техните родители/настойници, приемни родители или осиновиители. За поредна година доставчиците отчитат трудности, свързани с финансовото обезпечаване на дейността им, необходимост от разширяване капацитета на услугите, проблеми от нормативен характер, недостатъчно взаимодействие между институциите, затруднена комуникация между семействата на децата и подкрепящите институции.

ИЗВОДИ:

Реализираните през отчетния период политики и мерки напълно кореспондират с изведените в Националната Програма за закрила на детето приоритетни цели. През отчетния период са осъществени редица дейности в подкрепа правото на детето да живее в сигурна семейна среда, като са планирани и се развиват услуги за деца и семейства, провежда се процес на реформа при институционалната грижа и спазване правата на децата, както и мерки в посока повишаване на ефективността в работата и подобряване на координацията между органите по закрила. Отчитайки напредъка в изпълнението на заложените мерки, е необходимо усилията на отговорните институции да се насочат към:

- Разширяване на възможностите и обхвата на мерките за насърчаване на заетостта като основен фактор за справяне с бедността и социалното изключване, предавано между поколенията;
- Повишаване на обхвата и достъпа до образование на децата в контекста на заложените мерки в Стратегията „Европа 2020“ и Стратегията на Съвета на Европа 2016-2021;
- Изграждане на функционираща мрежа от социални услуги базирани на конкретно установени потребности на общността, с цел разширяване входа и подобряване на достъпа;
- Подобряване на мерките за закрила с цел гарантиране на правата на децата, търсещи или получили закрила на територията на България;
- Финализиране на дейността по разработване на проект на нов Закон за младежко правосъдието.